

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografia
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se
primesc. — Manuscrise nu se
returnează.
INSEDATE se primesc la Admi-
nistrațiunea în Brașov și la ur-
mătoarele Birouri de arsecluri:
în Viena: M. Dukes, Heinrich
Schalek, Rudolf Masse, A. Opetits
Nachfolger; Anton Opetits, J.
Dannaber, în Budapesta: A. V.
Goldberger, Eckstein Bernat; în
București: Agenca Hacas, Bucu-
cursale de Roumanie; în Ham-
burg: Karoly & Liebmann.
Proșii inserțiilor: o serie
garmond pe e colodă 8 cr. și
80 cr. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarifă și învoială.
Recizame pe pagina a 3-a o
serie 10 cr. sau 80 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LVIII.

„Gazeta” iese în fă-care zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se prenumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare,
Târgul Inului Nr. 30 etajul
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu două în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un osemplă 6 cr. v. a.
sau 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 109.

Brașov, Mercuri, 17 (29) Mai

1895.

Instalarea Metropolitului Dr. Victor Mihalyi.

Blașiu, 27 Mai.

(Raport special al „Gaz. Trans.”)

Am întrerupt raportul meu tocmai acolo, unde, cu ocaziunea conductului de torțe de Sâmbătă seara, Metropolitul fusese salutat și binevenat prin două vorbiri ale d-lor Deac și Dr. Pop.

Metropolitul a răspuns din ferestra rezidenței sale, făcând, că e mișcat de manifestația de iubire, ce i se face și, în legătură cu cuvintele pronunțate de vorbitorul Deac, accentuă, că cultura religioasă este temelie existenței popoarelor. Medii, Persii, Egipțenii, Grecii și Romanii au apus, pentru-că cultura lor n'a fost întemeiată pe principiile eterne ale religiunii creștine. Adevărata cultură, menită a înălța popoarele, isvorește numai din religiunea creștină. Ca urmaș pe tronul arhi-episcopesc al marilor bărbați ai bisericii, cari au ostentat pentru înflorirea și progresarea ei, va lupta, duse Metropolitul, ca din ce în ce mai mult să întărească cultura religioasă, această stâncă puternică și garanță a culturii vecinice.

Apelază, în fine, la concursul iubitelui său cler pentru realizarea marilor probleme ale bisericii, și termină cu cuvinte de mulțumire și de urare către monarhul nostru Francisc Iosif I și către Sanctitatea Sa Pontificele Leon XIII, dând tot-odată binecuvântare clerului și poporului.

Vorbirea Metropolitului a fost de repeți-ori întreruptă de puternice strigări de „să trăescă” ale imensei mulțimi, de care gemea piața Blașiului și cari strigări erau însoțite de bubuitul trăscurilor și pirașitul rachetelor.

După răspunsul arhieresc, corul a intonat un imn ocașional, scris de clericul Emiliu Sabo, ér musica compusă de dirigentul corului, d-l profesor Iacob Muresianu. Cu mare însuflețire a fost întimpinată cântarea pînă la sfârșit a corului, potrivită pentru acest moment sârbătoresc și care talmăcea, prin armonia ei frumoasă și mișcătoare, dorințele poporului. De trei-ori a cerut publicul, prin strigări entusiaste de „să trăescă”, repetirea cântărei:

În rugăciuni duișoare pii și sante
În neliniște grea acum de ani,
Te-am așteptat cu dragoste, părinte,
Ca nisce fii, ce-am fost rămași orfani.
Și étă după-o lungă așteptare
Cu îndurare cerei ni-a suris,
Spre-a noastră mângăiere și apărare
Un arhieriu ilustru ni-a trimis.

Tunete de aplause a stors admirabila cântare, al cărei compositor, d-l I. Muresianu, a fost viu repetit aclamat.

Vociile armonioase ale corului, lumina roșie-galbenă a torțelor, fumul cel negru, ce se ridica în valuri spre cer: toate acestea făceau impresiunea unui mare sacrificiu, prin care un popor necăjit imploră îndurarea cerului asupra sa.

După cântarea imnului, Escelența Sa s'a retras dela ferestră, conductul se puse în mișcare și trecând pe sub aroul de triumf dinaintea rezidenței, a format cerc în mijlocul pieței. Torțele, aruncate rug, dau o lumină grandioasă, ér miile de lumini de prin ferestri își aduceau aminte de vechile povești cu cetăți fermecate.

Prea frumos erau iluminate mai ales fațadele catedralei și a institutelor cultu-

rale din jurul ei. În mijlocul acestei mări de lumină, s'a încins un „Călușar” strajnic, apoi o „Horă” din vre-o 500 persoane, mai mult tineret, ér în urmă, după mai multe ovațiuni aduse iubitelui arhieriu, mulțimea s'a împrăștiat.

Așa s'a terminat această splendidă manifestația cu torțe, ce a fost favorisată și de cer, care strălucia în lumina miliardelor de stele, ce înfrumșeau bolta lui.

După conduct, inteligența română, în număr foarte mare, s'a intrunit în spațiosul și frumosul otel „Univers”, la seara de cunoștințe, prevădută în program.

Diua instalării.

Duminică, 14 (26) Mai, la revărsatul zorilor, puternice bubuituri de trăscuri anunțară marea solemnitate a instalării.

La orele 8, întreg orașelul nostru, și în special piața era plină de lume. Clădirile publice, ca și casele private, erau împodobite ca niciodată. Pompierii, cari veniseră cu stégul lor, formând o trupă voinică și bine disciplinată, trăsesseră cordoanel de la catedrală până la rezidență.

Patru-spre-șapte preoți și asistenți la s. liturgiă, îmbrăcați în ornate, merseră în procesiune din catedrală până în apartamentele înaltului dignitar, ca să-l conducă la biserică. După ce ambii arhierii, episcopul instalator și arhieriscopul, au fost îmbrăcați cu oamilafoa, mandia, epitrachilul, mănuși și toiag, arhierii în ornat au fost conduși la biserică catedrală. S'a cântat „Impăratul cerurilor” de d-l Papiu și câți-va clerici în tot cursul până la catedrală. Poporul, care sta îndărătul cordoanelui de ambele laturi, îndesuit cap lângă cap, vădând acuma în deplină splendoră pe iubitul arhieriu, erupse în însuflețite „Să trăescă”.

Sunetul tuturor clopotelor, precum și bubuitul trăscurilor a dat acestei marelui procesiunii un caracter deosebit sârbătoresc.

Publicul asistent a putut intra în catedrală numai cu bilete, cari s'au împărțit, după cum era spațiul, în număr de peste 2000, afară de preoțime. Masa poporului și parte mare chiar din inteligență a trebuit să stea afară, dinaintea catedralei.

După intrarea în biserică, arhierii au înaintat până la trépta din presbiteriu. De aci episcopul instalator s'a urcat pe tronul împăresc; ér arhieriscopul a ocupat loc în mijlocul catedralei, de unde s'a anunțat, ca Metropolit numit și preconisat. Vicarul capitular metropolitan i-a răspuns, înmânându-i cheile s. bisericii catedrale.

Cu acesta s'a început actul instalării, care a durat până la orele 11, când a urmat s. liturgiă.

La cererea Metropolitului, s'a cetit mai întâi decretul r. de numire în limba oficiosă maghiară și în traducere română. După aceea s'au cetit mai multe bulle de preconisațiune și acte confirmătoare pontificiale.

După cetire Metropolitul fu desbrăcat de vestmintele, cu cari a intrat, și fu îmbrăcat tot pe tripod în vestmintele arhieresci de serviciu. În tot decursul ceremoniei îmbrăcării s'au dat salve de trăscuri la sunetul trimbiței pompierilor.

A urmat apoi depunerea jurământului în mâinile Escelenței Sale episcopului Pavel. Arhieriscopul a jurat pe Evangeliă și cruce, ér după jurământ, episcopul instalator Pavel, i-a așezat pe umeri sacral palii metropolitan.

P. S. S. episcopul Mihail Pavel, îndeplinind ast-fel misiunea sa, a adresat o alocuțiune către înaltul arhieriu, care a fost cam de următorul cuprins:

După trei ani de văduvia, după trei ani de grele încercări pentru întreaga noastră provincie bisericească, étă a sosit mult așteptatul Mire al bisericii noastre. Grația divină și îndurarea Sanctității Sale Pontificelei roman Leone și Majestății Sale, ni-a șters lacrimile, trimițându-ne în cel mai înalt post pe cel mai demn arhieriu. Astăzi vedem érași ocupat scaunul arhieriscopesc prin Escelența Sa Dr. Victor Mihalyi („Să trăescă” puternice.)

Bucură-te, provincie vastă; bucură-te biserică, care ai îmbrăcat vëlul negru al văduviei timp de trei ani, căci acuma ai pe Mirele tău; bucură-te cler și popor, căci îți ai pe părintele tău!

Salutare Ție, Arhieriscopoe și Metropolit! Salutare Ție, Escelențissime Dómne, pe tronul, pe care Te-ai așezat aici, pe tronul demnilor și înțelepților Ței antecesorii!

Éști provădit cu toate drepturile și insigniile, ce se recer pentru înaltul Țeu oficiu. Incepe-ți de acum misiunea, cu care Te-a încredințat Mântuitorul lumii, dându-Ți, ca lui Petru, cheile acestei sante biserici. Ai puterea în mâinile Tale, deprinde-o cu rara-Ți tactică și înțelepciune, de care Te-a invrednicit Dumneșeu, ca pe nimeni altul.

Dér aceste insignii sunt și tot-atâtea sarcini grele; pórta-le cu pace, pentru înflorirea s. biserici; pórta-le pentru fericeirea vastei provincii greco-catolice și pentru a întreg poporului iubit!

Sunt foarte grele, ce e drept, aceste sarcini; dér noi suntem convingși mai pe sus de ori-ce îndoielă, că le vei rezolvi în viitorul apropiat. Noi Te vom sprijini după puterile noastre, ca să-Ți ușurăm greutățile. Primesce sentimentele noastre de supunere, primesce-le și ne dă binecuvântarea arhierescă.

Ne vom ruga Atotputernicului Dumneșeu pentru Escelența Ta. Să trăesci pe acest tron glorios mulți fericiți ani!

Episcopului Pavel i-a răspuns Escelența Sa Metropolitul, de tot mișcat, cam acestea:

Escelența Ta P. S. Episcopoe! Tot-déuna ați manifestat față de mine cea mai sinceră bunăvoință, arătându-mi și dându-mi înviațiunii părintesci. Nicăi cu această ocaziune a intronisării mele nu a-Ți pregetat a Vă osteni pentru mine, luând sarcina de comisar al S-lui Scaun.

Vădând atâtea bună-voință față de mine, primiți, Escelență, cea mai sinceră și mai caldă mulțumită pentru toate, dér mai virtos pentru aceste două acte momentose.

În totă viața mea Vă sunt obligat, și-mi voi da silința a Vă răspunde cu asemenea bună-voință.

Azi am primit puterea, ce mi-s'a dat dela Dumneșeu prin Sântia Ta, ca mijlocitorul S-lui Scaun apostolic; o voi deprinde cu umilință.

„Mi voi ține de sacră datoriă a vechia peste arhierieșă, după cum pretind s. canone ale bisericii noastre.

Rog pe Dumneșeu, să-Ți răsplătescă toate fatigiile, întreprinse pentru mine din copilăria mea până azi. Dumneșeu să-Ți îndelungescă firul vieții!

După acest răspuns, arhieriscopul a sărutat pe episcopul Pavel, care la rândul său a sărutat mâna Arhieriscopului și Metropolitului său. Apoi așezându-se pe tronul din mijlocul bisericii (tripod), Arhieriscopul și Metropolitul a primit sărutarea pe mână și pe umeri din partea întregului venerat cler, începând dela d-l vicar capitular metropolitan și urmând membrii capitlului, preoții celebranți și pe rând întreaga preoțime asistentă.

După acesta, Revdss. d-n vicar Ioan M. Moldovan a rostit către Metropolitul următoarea cuvântare, care a ținut încordată atențiunea tuturor celor de față și a făcut o adencă impresiune asupra întregii obște. Éta-o din cuvânt în cuvânt:

Sunt doi ani trecuți, de când biserica noastră Te-a ales, Preasfințite, la culmea acesta înaltă de Arhieriscop al său și Metropolit al provinciei noastre. De doi ani acum, ea cu mare dor așteptă, ca să Te vadă ocupând scaunul văduvit prin mórtea prea demnului și mult regretatului nostru metropolit.

Astăzi ea se simte ferice, vădând dorința sa realizată. Astăzi ea, saltând de bucurie, serbăză una din cele mai frumoase sârbători, despre care Preasfinția Ta ai primit doveștile cele mai strălucite în tot cursul călătoriei, ér mai virtos aici, în loc, de când Dumneșeu Te-a adus în mijlocul nostru. Astăzi biserica noastră întrégă, dela cel dintâi, până la cel din urmă credincios, dă laudă lui Dumneșeu cântând: „Acésta este diua, care a făcut-o Domnul, să ne bucurăm și să ne veselim într'ensa”.

Și, Dómne, bine cade sufletului nostru obosit în lupte continue, când printre vijelii grele vede strălucind blândul sóre al unei diie, ca acesta. Ne bucurăm, ca pruncii, când își ved părinții scsind acasă din depărtări mari; ne încuragiăm și întărim, luând o ast-fel de di frumoasă drept garanță, că cel Prea înalt cu brațul său prea puternic apără și scutesce biserica noastră.

Cu 200 de ani 'nainte s'a diș, că biserica noastră se légănă între valuri, ca o corabiă. Istoria ne-a învățat a cunoșce adevărul acestei dișe, și esperiența noastră proprie ne-a convins mai pe sus de ori-ce îndoielă. Am simțit și simțim loviturile și sguiditurile cele puternice, ce amenință temeiul și așezămintele cele mai prețioase ale noastre.

Ca să avem cârmaci în îndemănat, plin de energiă, biserica Te-a înălțat la culmea acesta, având probe neîndoite despre însușirile prea distinse, cu cari Te-a înștrătat Providința, spre a ne servi de mângăiere și a dătepta într noi toți speranța dulci pentru viitor.

Éta sorgintea adevărată a curiei generale, ce se manifestă

din toate părțile. Că ori-care fiu al bisericii noastre scie aprecia după merit greutatea situațiunii întru care se află biserica lui Christos în zilele noastre, când necredința de o parte și rătăcirile multifarie de altă parte cu puteri unite se încordă a surpa temelile ei și a-i asalta bastioanele și turnurile de apărare; scie prea bine ori și care dintre noi, că din motive speciale și locale uneltirile acestea dușmănoase asupra bisericii noastre particulare se involbură cu deosebită înverșunare și se nisuesc, ca de ar fi cu puțință, să o spulbere în toate vânturile.

Cu cât este mai mare pericolul amenințator, cu atâta șirurile clerului și ale poporului nostru au fost și sunt mai strinse. În cea mai perfectă armonie ne-am concentrat încrederea și sperările noastre în persoana P. S. Tale, în fruntea bisericii și a provinciei noastre, ca să ne fi cap și povățuitor în lupta pentru existență; ca să avem încurajator și mângăiator dulce în necasuri și suferințe, al căror sfârșit poate fi încă departe, cari însă, precum nu au învins pe părinții noștri în trecut, așa nici pe noi nu ne vor frânge.

De aceea inima noastră saltă astăzi sub mișcările bucuriei și ale sperărilor dulci, și înainte de toate aducem mulțumită ferbinte Părintelui ceresc, pentru-că a versat peste noi acest dar și bine-cuvântare a sa, și-ți dăcem din adăncurile inimilor noastre: Bine ai venit!

E spinosă mitra, cu care Te-a înfrumșețat încrederea clerului și grația Majestății Sale ces. și reg. apostolice și a Preafericitului nostru părinte Patriarhul Romei. Ogorul este larg și plugul anevoiă de purtat.

Dér biserica noastră îți aduce, Preasfințite, ca ajutor și încurajare în lupta acesta grea, înainte de toate o seriă strălucită de arhieriei, cari au ședut în scaunul acesta și în totă viața lor au luptat pentru binele public al bisericii sale. Aducem Preasfinției Tale inimile noastre ale tuturor, dispune peste noi cu încredere deplină, precum cere interesul bisericii, patriei și al națiunii.

Să trăesci la mulți ani și să ne îndreptezi cu ferocitate!

Acest memorabil discurs a fost întrerupt la unele locuri, mai ales unde s'a accentuat încrederea în viitor și în vinjoșele puteri ale noului Metropolit, de puternice „Să trăescă“.

La vorbirea vicarului metropolitan, a răspuns I. P. S. Sa Metropolitul printr'un cuvânt mai lung, adresat către toți, pe care vi-l voi comunica, pe cât se va pute, în întregul său.

Punct la 11 ore s'a început s. liturgică. Era nespus de frumos și înălțător de inimă a vedea pe sârbătoritul arhieriu pășind în ornatele-i sacre spre s. altar. Serviciul divin s'a executat cu o pompă și precisiune, după toate prescrierile ritualului oriental, cum numai în catedrala dela Blășiș se poate vedea. Cântările liturgice s'au executat alternativ de trei coruri, compuse de mai bine de 200 persoane.

La început cântările au mers mai lin, dér din ce în ce s'a ridicat puterea vociilor și la „Cari pe Cheruvim“ au făcut să răsună imponenta catedrală de acordurile cele mai tari și mișcătoare.

Corurile au fost conduse de escelentul nostru măestru de muzică *Iacob Mureșianu*, căruia i-a dat concurs și fratele său, distinsul baritonist *Traian Mureșianu*, care a escelat cu deosebire în „Cari pe cheruvim“, unde și-a desfășurat totă puterea oii sale.

Dér culmea — și așa a fost mai puțin, de ore-ce *finis coronat opus* — cul-

mea frumșeții, a armoniei și a spiritului de conducere dibace s'a manifestat în pricésna „Ochiul inimei mele“, compoziția proprie a d-lui I. Mureșianu. Privirile erau ațintite spre cor, și cu încordare se urmăria fiecare acord, ce venia de-acolo. „Ochiul inimei mele“ întonează corul de bărbați, această o repeșese corul de băieți, ér corul de dame cu cele de mai înainte pîtrunde până în adăncul inimelor cu: „il ridică oătră Tine, Dómne“. „Aleluia“, cântat de trei-ori, a fost, ca o furtună puternică, care răscoscesse marea până la fund, făcând pe muritor să-și aducă aminte, că „nu este Dumnezeu mare, ca Dumnezeu nostru“. A fost cântată pricésna de două-ori, făcând din ce în ce un efect mai covârșitor.

Finindu-se pe la orele 1 p. m. s. liturgică, Metropolitul fî petreout până la castel cu aceeași ceremonie, ca și la venire.

După biserică au fost primite deputațiunile, cari au felicitat pe noul Metropolit. Mai întâiu s'a prezentat deputațiunea directorilor comitatului sub conducerea fișpanului *Zeyk*; apoi deputațiunile clerului din arhi-dieceasă, din diecesele sufragane, precum și o deputațiune compusă din preoții și mireni din diecesa Gherlei, ce erau de față, și condusă de Rvdss. Dn. vicar *Barbolovicu*. Diferitele reuniuni, corporațiunii și în deosebi:

Deputația inteligenței române mirene.

Acastă deputațiune a fost compusă din vre-o 50 persoane, fruntași români mireni de ambele confesii, cari veniseră aici, ca să asiste la instalare.

Vorbitorul deputațiunii a fost d-l *Dr. Aurel Mureșianu*, care a adresat Metropolitului următoarele cuvinte:

Escelența Vostră, Domnule Archiepiscop și Metropolit!

Inalt Prea Sântite Părinte!

Călăuziți de sentimentele și doririle, de cari am fost și suntem pîtrunși noi, membrii inteligenței române mirene, cari am venit să luăm parte la frumoasă și înălțătoare solemnitate de astăzi a instalării Inalt Prea Sântiei Voștre; călăuziți totodată și de sentimentele și doririle întregului popor românesc, care privește cu viuă simpatie și cu mari speranțe la acest act, atât de însemnat în viața sa bisericească și națională: învenim Prea Sântite, a Vă ura din adăncul sufletului nostru, ca prevedința divină să Vă dăruiască sănătate, putere și tărie, ca cu înțelepciune și cu energiă să puteți conduce naia bisericii așa, ca glorioșele lupte ale marilor și neuitaților Voștri antecesorii, pentru limba și românitatea ei, să fiă încununată cu deplin succes.

Să trăiți la mulți ani!

La alocațiunea acesta *Inalt Preasfinția Sa Metropolitul* a răspuns, că fiind numit de Majestatea Sa la propunerea guvernului și preconisat de beatissimul Pontifice, își cunoșce greua sa sarcină. Revenind după două-deci de ani în Blășiș, unde a fost secretar metropolitan, cunoșce arhidieceasa, e consciu de problemele, ce-i stau înainte, și precum a luptat în trecut, așa va lupta și în viitor pentru binele bisericii și a poporului credincios, după cât îi vor permite puterile, cari acum deși nu mai sunt așa de tinere, dér sunt mai poleite prin experiență.

Acastă țintă însă o va pute ajunge numai atunci și într'atât, încât în singuraticele parochii va fi sprijinit și prin activitatea mirenilor, cari să-i facă posibil de-a se preocupa și de afaceri mai generale ce ating sânta biserică. Mulțumind deci pentru salutul inteligenței mirene, o rógă să ducă salutul său tuturor credincioșilor și le recomandă cu părintească iubire să insiste în singuraticile parochii pentru bună starea și înflorirea instituțiunilor sante, pentru ca să se ușureze sarcinile în centru prin implinirea datorințelor acolo. P. S. Sa contéză la sprijinul inteligenței și în această credință îi dă binecuvântarea sa arhierescă.

După această a urmat prezentarea în special a membrilor deputației, ér I. P. S. S. a schimbat cu fiecare din ei câte-va cuvinte.

După primirea deputațiunilor a urmat apoi prândul de peste 600 tacămuri, ce s'a dat în castelul metropolitan, în sala de gimnastică și în seminarul teologic, despre a cărui decurs Vă voi raporta cu posta următoare.

Séra a fost mare concert în sala de gimnastică, la care au luat parte peste o mie de persoane și care a reușit în toate privințele splendid, ér după concert a urmat balul.

Raportor.

O da

declamată la concertul dat în onoarea I. P. S. S. Metrop. în 26 séra de Elena Bođocan.

Ađi e đi de sârbătore, đi de dulce bucurie, Căoi o sinceră dorință a națiunii s'a 'mplinit.

Saltă și te veselesce văduvă Metropolie Și-ți deschide-a tale brațe pentru Mirele [dorit.

Credincioși, sunat'a óra, ce vă-duce fe- [ricire,

A sosit păstorul, care voi de mult il aș- [teptați.

Bucurați-vé și'n inuuri și în cânturi de [mărire

Pe iubitul și doritul arhieriu il laudați.

Mult am suferit din partea uneltirilor duș- [mane

De când piul, regretatul arhieriu ne-a pă- [rșit;

Multă vreme naia sfântă a bisericii orfane Fără de cărmaci pe-o mare 'nfuriată a [rătăcit.

Mult am plâns cum plâng copiii, când ră- [mân orfanii de tată

Și am înălțat la ceriuri multe rugăciuri [ferbinți,

Cine poate să descrie văduvia 'ndelungată Cu a ei nedumerire și cumplite suferinți?

Dér de gemetele noastre, ce din inimă sân- [gerânde

Isvoriau cu'nbelșugare, ceriul sfânt s'a [îndurat,

Rugăciunile duióse, ce cu buze tremurânde Le-am rostit de atâta vreme, Dumneđeu [le-a ascultat.

Ș-a trimes cu îndurare pentru turma plân- [gătoare

Un păstor spre mângăere, un părinte-ade- [vêrat,

Și Metropoliei noastre văduve și jelitóre Dumneđeu un Mire vrednic și ilustru ađi [i-a dat.

Te-a adus în fine ceriu'n vasta Ta Me- [tropolie

Archieriu iubit și mare, așteptat cu atâta dor De biserică 'mbrăcată 'n negru vél de vă- [duvie

Și de mult și greu cercatul asupritul Tău [popor.

O, tu vii, ca și un ânger, când pericolul e [mai mare,

Când de a norilor povară ceru-i greu și'n- [tunecat,

Când biserică atâtea lupte mari și grele are Și poporul Tău suspină, ca nici când per- [secutat.

Vii cu brațele deschise pentru-a noastră [mângăere

Și ou inima umplută de înflăcăratal dor, Ca să 'nlăturî starea tristă, norii negri de [durere,

Ce umbresc de-atâta vreme necuprinsul [viitor.

O, acopere-ne déră cu 'ngrijirea-ți părin- [tăscă,

Ajutorul Tău de tată suspinând il im- [plorăm;

Oătră Tine ne întoreem cu încredere fiésoă Și a noastră mântuire dela Tine-o așteptăm.

Ia-ți toiagul, mergi în frunte, și te luptă [cu tăriă

Pentru sfânta religiune pentru scum popo- [rul tău,

Și în urma Ta cu fală credincioșii o să viă. Datorința Ta e duplă: de Român și Ar- [hieriu.

Emil Sabo,

cleric în Blășiș.

O voce maghiară

despre noul Metropolit.

Dintre foile unguresci „*Budapesti Hirlap*“ se ocupă în doi articoli consecutivi cu instalarea din Blășiș și cu rolul în viața publică a noului Metropolit *Dr. Victor Mihalyi*.

În numărul său dela 26 Mai „*Budapesti Hirlap*“ scrie un lung articol, în care dice, drept introducere, că candidatul serios al Românilor la scaunul de Metropolit, a fost dela început I. P. S. Sa *Dr. Victor Mihalyi*. Deja în ziua alegerii s'a dovedit pentru Maghiari, că în el „valahimea“ și-a aflat acel spirit conducător, de care are lipsă în luptele politice.

„Așa se vede, că și în cercurile guvernului nutriu îngrijirile, cari s'au deșteptat în opinia publică maghiară față de vederile politice ale acestui bărbat, căoi numirea lui a întârziat și n'a urmat câtă vreme în fruntea afacerilor de culte și instrucțiune publică a stat contele *Albin Csaky*. Că după un an și jumătate de așteptare și cumpănire, al doilea cabinet *Wekerle* s'a liniștit în numirea lui *Mihalyi*, acesta nu poate să aibă, decât o singură explicație. Lui *Mihalyi* i-a succés poate a deșteptat mai multă încredere în cercurile guvernului față de persoana sa“.

Foia ungurescă spune, în consecență, că *Dr. Victor Mihalyi* a trebuit să dea unele garanții, că „nu va declara război statului maghiar“; că nu va lăsa, ca Blășiș să fiă un „cuib al dacoromânismului“, centrul mișcărilor revoluționare (auđi colo!) cum a fost în 1848. Decă n'a dat aceste garanții, atunci cabinetul *Wekerle* a jertfit interesele naționale maghiare, a periclitat pacea în Ardeal și a dat pradă autoritatea statului. Foia ungurescă spune apoi următoarele:

„Reflectăm aici la acea soire a foilor, că *Mocsonyistii* încep în Blășiș acțiune politică și-și desvêlesc stindardul. Decă acesta așa ar fi, atunci la instalarea Metropolitului ar trebui să fiă de față notabilitățile valahe, preoți, învățători etc.; — dér ar rămâne departe spiritul neîndoicis al poporului valah, care până acum a făcut imposibilă formarea unei partide moderate, c'o activitate succésă, care să dorască o pace cinstită cu Maghiarii.

„Că întru cât *Mocsonyistii* pot conta la *Mihalyi*? — său mai bine *ultraistii*, la bunele lui porniri și la puternicul lui sprijin? — acesta, să înțelege, n'o putem scii înainte. Noi îl ținem (pe *Mihalyi*) cu mult mai ambițios și mai dibaci, decât să presupunem despre el, că s'ar alătura fiă la una, fiă la alta dintre aceste două nuanțe, când el e chemat la conducerea întregului popor și poate să fiă conducătorul întreg poporului său“.

Foia ungurescă cere apoi dela noul Metropolit să facă pe popor „mai blând și cu sentimente mai accesibile (se înțelege maghiare), se întoră poporul „dela calea primejdioasă a revoluțiunii.“

„Decă simte în sine putere pentru această grea problemă: atunci poporul său îl va aminti odinioară între adevărații lui binevoitori. Dér decă noua lui carieră nu va fi, decât o simplă continuare a celei vechi: el și poporul său vor culege fructele amare a unei astfel de politice“ (Ce stupidă amenințare!)

„*Budapesti Hirlap*“ atrage apoi atențiunea la rolul ce-l jôcă „contra statului preoțimea și dascălimea arhidieceși“; spune cum „alumnii seminarului, cu sciința superiorității, au pășit ca apostoli-candidați ai politicii daco-române, mergând prin sate și agitând contra instituțiilor legale ale națiunii maghiare.“ Ba ce-i mai mult: „ținerimea gimnasiului superior din Blășiș, atât de mult s'a amestecat în politică, încât numai punându-li-se în vedere *inchiderea institutului* au putut fi convertiți.“ Mai departe: „Popii și dascălii de prin comune, la sunetul clopotelor au adunat poporul, ca să-l învețe cântece revoluționare. În ascundături au ținut conventicule politice sub firma de procesiuni“ etc. etc.

Foia ungurescă spune apoi cu multă in pertinentă, că acum este „cine să tragă

la răspundere corpul preoțesc și profesoral pentru purtarea sa. Are energie, capacitate, putere, ca să-și reconducă popii la altar.

Etă ce așteptă șovinismul turbat dela noul nostru Metropolit; etă cum sciu ei să cinstescă sărbătorea mărșă a instalării din Blășiu și cu ce cuvinte nerușinate întâmpină pe capul bisericeii române greco-catolice.

În numărul său dela 27 Mai „*Budapesti Hirlap*“, tot la loc de frunte, se plânge amar, că la festivitățile din Blășiu nu s'au folosit colorii maghiare, cum a făcut patriarhul Brancovici. Apoi în catedrală nu s'au auzit decât o singură dată cuvântul maghiar, când adevărat cetit autograful prin care Dr. Victor Mihalyi a fost numit Metropolit. Reprezentanții maghiari au strălucit prin tăcere și numai la banchet comisarul guvernial Szathmáry a accentuat maghiarismul, dér i-s'a răspus de doi preoți „*valahi*“. Apoi și mai mare supărare e, că Metropolitul în vorbirile sale n'a făcut Maghiarilor nici o promisiune, ci numai bisericeii sale față cu luptele viitoare. El n'a voit să vorbească unguresce, chiar și pe monarch l'a salutată românesce, ér pe Papa latinesce.

Trădători de patriă în Austria.

Trebuie să vorbim despre raporturi, cari nasc totă îngrijirea față cu direcțiunea politică a prezentului, dice un diar din Viena. Raporturile acestea ating pe toate poporele monarchiei, prin urmare și poziția statului față cu streinătatea, care înainte de toate atâră dela armonia politică în intern. Dacă ar voi cineva să ne convingă cu toate motivările logice, ale dreptului pozitiv, ale oportunității, ale sănțeniei concordatelor și ale cuvântului dat, că aceea, ce astăzi se întâmplă în Austro-Ungaria este fapt corect politic, folositor și diplomatic; și dacă noi n'am avé altă armă pentru de a-l combate, decât faptul, că poporele monarchiei se învinuie reciproc cu tradare de patriă: atunci arma acesta ajunge, și singur numai cu ea suntem în stare a nimici toate motivele, cari se pot aduce pentru susținerea statului quo.

E greu de-a numi acea naționalitate în Austria, care încă n'a fost învinuită cu tradare de patriă.

Cum stăm cu *Italienii*, se scie bine, ei tot déuna au fost tratați după § 58 (contra trădătorilor) și tot așa va fi până când vom avé în „*fratelli*“ soți de masă.

Elementul maghiar încă își are istoria sa, din care se vede evident, că Maghiarii nici odată n'au pré fost îndrăgiți în Austria. Dela 1848 încôce, fiil pustelor fac atâtea sburdălnicii, încât raportul reciproc se pierde, ca și într'o cetă, și astăzi cu tot dreptul se pôte pune întrebarea, că ôre Austria domnesce pe Maghiari, séu Maghiarii domnesce Austria. Ar fi un lucru foarte copilăresc, de-a învinui pe Maghiari cu tradare de patriă, de-ôrece prin asta li-se face numai o plăcere, și cu un suris faunice ei răspund, că prin acesta li-se oferă un avantaj politic. Cel ce vede între astfel de împrejurări în elementul maghiar o întărare a Austriei, acela necondiționat e lipsit de darul de-a puté cumpăni puterile poporului și ale statului. Ungaria, prin pactul lui *Beust*, a devenit o sarcină pentru țările vestice, și ca atare ea mereu va suge din puterea de viață a celorlalte țări, în loc de a-le întări. Streinătatea o scie bine și 'și calculează cu această rană.

De când cu vorbirile dela Frankfurt în 1848, apoi cu țilele triste din 1866 și cu țilele de gloriă ale militarismului german din 1870—71 s'au mai înmulțit trădătorii de patriă și cu *Germanii*, cari din răspuneri cântau „*Wacht am Rein*“ priu provinciile austriace.

Boemii nu cântă „*Wacht am Rein*“, dér totuși sunt stampilați ca trădători de patriă îndată ce fac manifestațiuni pentru limba slavă în o formă séu într'alta.

Ce se mai dică omul de *Poloni*? Dór în parlamentul austriac s'a dis odată, că ei exploatează Austria numai pentru-ca să pótă restaura Polonia mare.

Mai sunt *Românii*, *Serbi* și *Croații*.

Că cine sunt aceștia, *le compete Maghiarilor leali a o spune*. Se scie câte lucruri au întreprins aceștia pentru de-a împiedeca planurile „trădătore de patriă“ ale *Românilor*. *Miletici* a fost osândit, pentru-că a comis trădare de patriă în — Dobrița. *Croații* și *Crivoscianii* au luptat cu arma contra Maghiarilor, sub *Jelacic* și *Rodici*.

Cetitorul își pôte acum închipui un stat compus din 15 naționalități, dintre cari fiă-care plănuesce o „trădare de patriă“ contra statului, și pôte judeca, ce impresiune grozavă produce în streinătate un astfel de stat, în care timp de 14 țile de-arându tot alt cineva e păzit, ca trădător de patriă. După această fotografie, ôre unde zae puterea Austro-Ungariei? Evident, că în naționalitățile „trădătore de patriă“, de-ôrece nu avem altele.

Din aceste se pote vedé, că e forte mult de lipsă să se pună odată capét acestor stări de lucruri, între cari suferé vađa statului, și pe cari a-le îmbunătăți sunt mai puțin în stare aceia, cari constată în parlament existența tendințelor trădătore de patriă la partide întregi.

Proselitismul religios la Români de sub pôla Meseșului.

De sub pôla Meseșului Mai, 1895.

I.

Suntem Români, și ca atari ambițioși pe numele de Român, ne-am dat a caracteriza pe Român numai cu însușiri nobile, năravuri bune și caractere frumoșe; și nu dic, că acesta nu e bine și la loc, — mai cu semnă, când avem a ne presenta înaintea străinilor; căci nu e frate adevărat acela, care nu ascunde slăbioiunile frăținescu, căci destule calumnia și ocări îndurăm din partea străinilor și dacă nu vom mai deși și calumnia și noi reciproc!! Dér totuși când observi, că și în fratele tău, — în nêmul și sângele tău — se află scaderi și defecte de acelea, ce crescând și lăpându-se în măsură mare pe organismul moral al națiunii noastre, pot servi, ca temelie ruînării și nefericirii sale morale: datorința de frate îți impune să-l avertizezi și să-l reflectezi la réul, ce pôte să urmeze, ca o lavină, asupra nêmului întreg.

Ne aflăm sub impresiunea agitătore de spirite a politiceii bisericeii a guvernului, și pare că Duchul necurat — înainte de a-și pune în vîgore legile blasfeme — deja și cutrieră satele române pentru de-a le învrăjbi în ale religiunei, pentru de-a ațita ură între frați, și pentru ca să pună pedecă progresului moral în biserica română în genere.

Noi, ce-i ce ne aflăm sub pôla Meseșului, Salăgean, și sôrtea, ori mai bine dis Provedința, a lăsat ca să ne nascem din moși strămoși români, déră Români de relig. gr. cat., suntem nedumeriți, când vedem cu ochii noștri turburările confesionale, ce le fac de peste Meseș frații Români, déră de religiune gr. orientală.

„Nu-mi tem biserica de perire, oi-mi tem națiunea“, dicea, paremi-se, mai aucterți primatele actual al Ungariei. Ei bine! Nici noi nu ne temem biserica de perire, am puté dice cei-ce ne ținem de biserica gr. cat., ci ne temem națiunea! Și pentru ce? Pentru-că unde este vrajbă, unde domnesce ură și pismă confesională, lucrurile naționale stagnează, nu pôte fi vorbă de progres, ci numai de regres pe toate terețele vieții naționale.

Comunele de prim Sălagiu, precum se scie, să țin de religiunea gr. cat., ai căror preoți, după absolvarea studiului de 16 ani, ar aștepta să pótă trăi numai oficiului, și apoi ca atari să-și pótă alevia sarcinile vieții din beneficiul oficiului preoțesc.

Să vedem însă, ce dotațiune au preoții prin Sălagiu? Pe lângă o sesia, ori cel mult două de pământ, porțiune canonică, de ordinar loc steril, mai au, după fum, una metretă de grăunțe — funurile variază de obicei între 100—200, una țil de lucru și apoi stolele, cari de îngropăciuni se estind dela 1 fl. pân' la 5—6 fl.; dela cununiă 3—4 fl.; botez 20—30 or.

Atâta tot; așa că în parochiile de frunte preotul la an nu are venit curat de 600 fl. Și apoi din suma acesta trebuie să-și țină pentru ducerea economiei fără de cari nu pôte trăi, pentru serviciu câte 3—4 membri, cărora, decât le va socoti și mâncarea, are să le dea mai jumătate din cele 600 fl.; îi mai rămân lui 300 fl., ca din aceia să trăescă, să se îmbrace el, preotăsa și copiii conform pretensiunilor timpului modern; și apoi, decât mai are copii la șoolă și gimnasiu, să-i crească și pe aceia, decât va avé din ce-i creșce?! Să nu amintesc, că pentru a puté sta la nivelul culturai moderne, îi mai trebuieșc erogațiuni pentru cutare carte, studiu de cuprins religios-moral, une-ori două gazete, ca să fiă în curent cu mersul lucrurilor lumesci. Și cu toate acestea, ce se întâmplă?

Bunii noștri Români, auzind, că și peste Meseș sunt preoți, cari numai pe jumătate au și aceste venituri preoțesci, ei nu se uită la calificațiunea preotului, nici nu consideră împrejurarea, că pe când părinții preoților din Sălagiu, crescându-și fiil cu spese enorme pentru cariera preoțescă, au scăpătat materialcesce, încât ajungând preoți, nu-i mai pot ajutoara, pe atunci preoții de peste Meseș, majoritatea cărora fiind „moralisti“ și prin urmare devenind preoți fără atâtea spese, mai adăugându se, că fiă-care preoțind în moșia părinților, neavând nici atâtea pretensiuni, pôte trăi modest și destul de simplu și cu dotațiune mai puțină, — de-odată pentru fiă-oe nimic — destul e și aceea, decât bunădôră te vei sili să nu lași averea bisericeii de proșcă la vre-o câțil va intriganți, — te treșesc, că Români noștri bun voesc să și lapede legea; nu le trebuie nici un proces, ca să se scotă la ivelă nevinovăția preotului, ori — decât-i de vină preotul, să se canonescă pe calea legii priu superioritatea bisericeii. Și cu toate, că în contra preotului nu pot dovedi nimic, dér lor le place să nu plătescă aci una, aci alta la preot; căci, veți bine, ei își pot căpăta popă mai lesne, și așa sunt gata să-și lase legea, căci dôră „tot un Christos au și Români neuniți, ca și cei uniți“.

Coresp. „Gaz. Trans.“

Beiuș, 24 Mai 1895.

On. D-le Redactor! Conform promisiunei făcute, vă raporteșc despre a doua alegere de jude secundar și cassar în orașelul nostru.

Țiua de alegere a fost fixată pe 24 Mai n. c. pe *nesciute*, așa că partea cea mai mare din alegători nu au avut scire despre țiua alegerii.

Jude secundar de nou a fost ales Vasile Sferle, făr' de contra candidat; ér cassar séu perceptor maghiarul Dr. Papp Gergely.

Alegerea primă a fost anulată la cererea lui Herczfelder și celor de calibrul séu, cu toate că a decurs în cea mai bună ordine.

Acuma și de 3 ori a încheiat președintele alegerii, Beliczay, protocolul, ér după ce argații lui Papp au adus votanți pe partea lor, a început din nou votarea, și așa în urmă ei au învins cu 3 voturi.

Așa s'a finit alegerea de jude secundar și cassar în Beiuș.

X. Y. Q.

Telegrame part. ale „Gaz. Trans.“ *)

Sibiu, 27 Mai. Congresul național bisericesc s'a închis ađi.

Alba-Iulia, 27 Mai. Procesul Scărișorenilor s'a pertractat Sâmbătă la tribunalul de aici. Dintre acușati doi au fost condamnați, doi achitați.

DIVERSE.

O nouă varietate de rose. Cea mai nouă varietate de rosă, ce se cațără, se nu-

*) Sosite aseră după trimiterea foi.

mesce în Anglia „*Crimson Rambler*“. Ea își trage originea din Japonia. Grădinarii englesi afirmă, că rosa „*Rambler*“ este cea mai valoroșă novitate de la aparința rosei „*American Beauty*“ încôce. Noua rosă probabil, că a existat de secol în Japonia, lumea europenă însă a ajuns la cunoscința ei numai în 1890 printr'un Engles. „*Crimson Rambler*“-ul ajunge la o înălțime de 15—20 urme într'o veră. Frunțele îi sunt de verđi deschise și contrastă minunat de colorea roșilă închisă a florilor, o colere, care până acum n'a fost cunoscută la rosele, ce se cațără.

Literatură.

Din Sătmar primim următorul anunț literar, cu rugarea de a-l da publicității: Nu peste mult va eși de sub tipar opul: „*Feldatunk a polgári házassággal szemben*“ (Datorința noastră față cu căsătoria civilă), care pe basa enciclicelor papale, decisiunilor Curiei Romane și a autorităților valoroșe demonstră, ce au de a face în forul intern și estern mai vârșos preoții. L pot folosi însă și advocații. Va cuprinde în sine și renumita „*Instrucțiune*“ a lui Rauscher, precum și cele două legi despre căsătoria civilă. Prețul 1 fl. 59 cr. (cel de librăria va fi 2 fl.), care se pôte trimite atât la autor (Vartolomeu Bagossy ceremoniar episcopesc), cât și la editor (Librăria Ioan Reiser) în Sătmar. — Tot de aici se pôte procura opul didactic: „*Palestina*“ (prețul 30 cr.) — Preoții le pot procura ambele opuri dela auctor.

*

A apărut broșura II din anul III al revistei ilustrate „*Lumea ilustrată*“ cu următorul sumar: În munții apuseni ai Transilvaniei, (cu ilustrațiuni); Cu Dumneșcu, poesiă de A. Steuerman; Povestea reșelii, poesiă de Traian Dumitrescu; Uoigăsa, roman de Carol Emil Franzos; Unsfat, poesiă de Emanoil Părăianu; A mea este reșbulnarea, roman de Hall Taine; Amico, novelă (din viața poporului) de Elena O. D. Sevastos-Hétrat; Timpul și Amorul, poesiă de Gheorge din Moldova; Basta și Mihai-Vitezul, conferință ținută la Ateneu în țiua de 15 Ianuar, de Neculai Iorga; Stăpân și slugă, de Leo Tolstoi; Cronică artistică, esposiția artiștilor în viață; Felurimi, Diez și Bemol Andromaca prisonieră, Galanteria etc. Ilustrațiuni: Diligența în Transilvania, Muntele Vulcanul, Móra din Stanița, Piatra din Abrud, Abrudul, † Mitropolitul Dr. Silvestru Morariu Andrievici, Căsătoria pe patul de mörte, tablou de Wil. Pape Primăvara, Mörtea lui Orfeu tablou de E. Lewy, Galanteria.

*

Din „*Biblioteca pentru toți*“, editată de librăria Carol Muller din Bucuresci (Calea Victoriei 53) a apărut volumul al șeselea, intitulat „*Leone șterse*“, o nouă operă a d-lui A. Vlăhuță, conținând novele, cu portretul și iscălitura autorului și o scrisore de Barbu Delavrancea. Și acest volum costă 30 bani (15 cr.) Din cele 6 volume apărute până acum vedem cu bucurie, că „*Biblioteca pentru toți*“ a d-lui C. Muller publică opere de-o valere reală, urmând din ce în ce mai bine. Abonate 10 numere de-odată costă numai 3 lei, ér 24 de numere (un an) 7 lei. Abonați pe un an vor primi gratis și franco volumul „*Poveste Tristă*“, roman de Fr. Coppée, care costă în librăria 1 leu 50 bani.

*

În tipografia „A. Mureșianu“ din Brașov a apărut: *Povestiri economice* despre grădinarit, economia câmpului, vierit și pădurit, de Ioan Georgescu. O carte forte folositoare pentru plugari, scrisă în stil ușor de priceput. Cartea are 136 pag. și costă 25 cr. De vândare la tipografia „A. Mureșianu“ în Brașov, și la autorul în Scorei (p. u. Alsó-Porumbák).

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Cursul la bursa din Viena.

Din 27 Mai 1895.

Renta ung. de aur 4%	123.30
Renta de corone ung. 4%	99.15
Imp. oil. fer. ung. in aur 4 1/2%	126.15
Imp. oil. fer. ung. in argint 4 1/2%	103.35
Oblig. oil. fer. ung. de ost. I. emis.	125.—
Bonuri rurale ungare 4%	98.30
Bonuri rurale croate-slavone.	98.75
Imprum. ung. cu premii	158.50
Losuri pentru reg. Tisei și Segedin.	149.50
Renta de hartie austr.	101.40
Renta de argint austr.	101.40
Renta de aur austr.	123.50
Losuri din 1860	157.—
Actii de ale Băncii austro ungară.	1077.—
Actii de-ale Băncii ung. de credit.	464.75
Actii de-ale Băncii austr. de credit.	400.—

Napoleonouri.	9.66 1/2
Mărci imperiale germane	59.55
London vista	121.95
Paris vista	48.35—
Rente de corone austr. 4%	101.35
Note italiene.	46.20

Cursul pieței Brașov.

Din 28 Mai 1895.

Bancnote rom. Cump.	9.63	Vënd.	9.66
Argint român. Cump.	9.55	Vënd.	9.60
Napoleon-d'or Cump.	9.64	Vënd.	9.67
Galbeni Cump.	5.78	Vënd.	5.80
Mărci germane Cump.	59.10	Vënd.	—
Ruble rusești Cump.	130.—	Vënd.	—
Lire turcești Cump.	10.90	Vënd.	—
Scris. fonc. Albina 5%	100.25	Vënd.	101.25

Sz. 3383—1895 tkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A brassói kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság, közhirre teszi, hogy az „Albina“ hitelintézet „brassói főktelepe“ végrehajtatonak Metián B. Sora végrehajtást szenvedő elleni 6000 frt. tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a zernesti kir. járásbiróság) területén levő Zernest község határán fekvő és a

1. zernesti 1582 sz. tkvi 1245 hrsz. fkv. 9 frt.	32. zernesti 1582 sz. tkvi 11931 hrsz. fkv. 2 frt.
2. „ „ „ 2073 „ „ 37 „	33. „ „ „ 11969 „ „ 14 „
3. „ „ „ 2107 „ „ 11 „	34. „ „ „ 12279/1 „ „ 13 „
4. „ „ „ 2859/3 „ „ 16 „	35. „ „ „ 1102 és 1103 „ „ 400 „
5. „ „ „ 4996 „ „ 4 „	36. „ „ „ 808 és 809 „ „ 217 „
6. „ „ „ 5374/3 „ „ 9 „	37. „ „ „ 1050 „ „ 5 „
7. „ „ „ 5375/1 „ „ 3 „	38. „ „ „ 1104 és 1105 „ „ 85 „
8. „ „ „ 5535 „ „ 4 „	39. „ „ „ 1867 „ „ 20 „
9. „ „ „ 6574 „ „ 67 „	40. „ „ „ 1896, 1897 és 1898 „ „ 49 „
10. „ „ „ 6767 „ „ 22 „	41. „ „ „ 1961 „ „ 28 „
11. „ „ „ 7230 és 7234 „ „ 37 „	42. „ „ „ 2314 és 2315 „ „ 52 „
12. „ „ „ 8239 „ „ 57 „	43. „ „ „ 2521 „ „ 8 „
13. „ „ „ 8672/1 „ „ 15 „	44. „ „ „ 2951 „ „ 2 „
14. „ „ „ 10241 „ „ 42 „	45. „ „ „ 3380 „ „ 6 „
15. „ „ „ 10678/2 „ „ 56 „	46. „ „ „ 4144 és 4240 „ „ 4 „
16. „ „ „ 10739/1 „ „ 20 „	47. „ „ „ 4547 „ „ 13 „
17. „ „ „ 11070 és 11077 „ „ 74 „	48. „ „ „ 5787 „ „ 7 „
18. „ „ „ 6088 „ „ 3 „	49. „ „ „ 5796 „ „ 11 „
19. „ „ „ 7917 „ „ 17 „	50. „ „ „ 6626 „ „ 28 „
20. „ „ „ 725 „ „ 80 „	51. „ „ „ 6686 „ „ 18 „
21. „ „ „ 12466 „ „ 13 „	52. „ „ „ 7366 „ „ 15 „
22. „ „ „ 9820 „ „ 9 „	53. „ „ „ 7571 „ „ 16 „
23. „ „ „ 9961 „ „ 8 „	54. „ „ „ 7610 „ „ 15 „
24. „ „ „ 12160 „ „ 7 „	55. „ „ „ 8116 „ „ 36 „
25. „ „ „ 11534 „ „ 17 „	56. „ „ „ 10065/1 „ „ 25 „
26. „ „ „ 12389 „ „ 2 „	57. „ „ „ 10161 „ „ 10 „
27. „ „ „ 12515 „ „ 13 „	58. „ „ „ 10274 „ „ 10 „
28. „ „ „ 12279/2 „ „ 19 „	59. „ „ „ 10385 „ „ 17 „
29. „ „ „ 1796 „ „ 8 „	60. „ „ „ 13005/1 „ „ 6 „
30. „ „ „ 3182 „ „ 4 „	61. „ „ „ 10220 „ „ 8 frt.

ban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1895 évi Szeptember hó 2-ik esetleg 3-ik napján délelőtt 8 órakor Zernest község házában megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eltoznak adatni.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881: LX. t. cz. 41. §-ában jelzett. árfolyammal számított és az 1881. évi November hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170 §-sa értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Brassóban, 1895. évi május hó I-én.

A brassói kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Sz. 82—1895 végr.

Arverési hirdetmény.

Alólikt bírósági végrehajtó az 1881-ik évi LX. t. cz. 102. §-sa értelmében ezennel közhirre teszi, hogy a brassói kir. járásbiróságnak 4126—893 sz. a. kelt végrehajtást rendelő és a Zernesti kir. járásbiróságnak 348—895 sz. a. kiküldetést tartalmazó végzése folytán Mosoiú Moise és társai javára felső, Alsó Moecs, Porta községek volt ürberés közönsége ellen 2266 frt 66 kr. tőke, ennek 1895. év január hó 16. napjától számítandó 5% kamatai és eddig összesen 39 frt 25 kr. perkoltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bírósággal lefoglalt és 800 becsült ingóságok u. m. 2000 darab fenyőfa nyilvános árverés útján el toznak adatni.

Mely árverésnek a 433—1894 sz. kiküldetést rendelő végzés folytán a helyszínen vagyis Moecs községek határán levő „Barbuletiu“ erdőben leendő eszközzésére 1895-ik évi június hó 27-ik napjának délelőtt 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881-ik évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is elfognak adatni, a netaláni elsőbbségi igénylők pedig felhivatnak, miszerint jogaikat az említett t. cz. 111. és 112. §-a alapján árverezés megkezdéséig érvényesítsék.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881-ik évi LX. t. cz. 108. §-a szerint fizetendő.

Kelt Zernesten, 1895 évi május hó 27-én.

HUSZÁR VILMOS
kir. bírósági végrehajtó.**Tipografia Cărților Bisericesci**

în București

face cunoscut, cumcă a dat cărțile, care până acuma a eșit în editura lui, în deposit la D. W. KRAFFT în Sibiu.

In librăria lui W. KRAFFT în Sibiu**să află următoarele cărți bisericesci**

„cu aprobarea Sântului Sinod al Sântei noastre Biserici autocefale ortodoxe române“, tipărit cu litere latine:

Faptele Sântilor Apostoli, pentru totă Dumineca și Sărbătorea, cu Minologhion seu rânduiala celor 12 luni. . . . . broș. fl. 3.85, leg. fl. 5.65 cr.

Sânta și Dumneđeescă Evangelie a sântilor Evangelisti: Mateiu, Marcu, Luca și Ioan

broș. fl. 5.50, leg. fl. 8.60 „

Evhologiū sau carte de rugăciuni, care cuprinde în sine totă rânduiala bisericescă, ce să cuvine a sēversī preoții la tōte trebuințele religiose ale creștinilor. . . . . broș. fl. 4.40, leg. fl. 6.20 „

Dumneđeescile Liturgii ale Sântilor noștri părinți: Ioan Chrisostom, Vasilie cel mare și Grigorie Teologul. . . . . broș. fl. 2.20, leg. fl. 3.95 „

Mineiul pe fie-care lună în 12 tomuri.

broș. fl. 66.—, leg. fl. 87.— „

Octoich mare, care cuprinde în sine slujba invierei pe opt glasuri. Sē mai numesce și Mângăitoare. . . . . broș. fl. 11.—, leg. fl. 13.50 „

Orologiul (Ceaslovul) mare. broș. fl. 1.93, leg. fl. 3.20 „

Pentecostariul, carele cuprinde în sine slujba ce să urmēzā din sânta și luminata Duminecă a paștelor până la Dumineca tuturor sfinților.

broș. fl. 4.40, leg. fl. 6.20 „

Psaltirea profetului și împăratului David.

broș. fl. 2.75, leg. fl. 4.35 „

Triodul, adecā trei cātări, care cuprinde în sine Servirea dumneđeescă, cu începere dela Dumineca vameșului și a fariseului până la Sânta inviere. . . . . broș. fl. 11.—, leg. fl. 13.50 „

Tipic bisericesc, care cuprinde rēndueła Duminecilor, a sērbătorilor Impărețesci și a Sântilor aleși de preste tot anul. . . . . broș. fl. 1.65, leg. fl. 2.80 „

Aghiazmatar, cuprindētor de mai multe rēnduełi și rugăciuni trebuitore creștin. la deosebite împrejurări de viață. . . . . leg. fl. 2.20 „

Prohodul D-lui și Mântuitorului nostru Iisus Christos. . . . . broș. fl. —.55 „

711,1—3

A V I S!

Prenumeratiunile la Gazeta Transilvaniei se potū face și reino ori și când dela 1-ma și 15 a fiă-cărei luni.

Domnii abonati sē binevoiască a arăta în deosebi, când voiesca ca espedarea sē li-se facā după stilul nou.

Domnii, ce se abonezā din nou, sē binevoiască a scrie adresa lāmurit și sē arate și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans.“

Sosirea și plecarea trenurilor în Brașov.**Sosirea trenurilor în Brașov:**

1. Dela Pesta la Brașov:

Trenul de persoane: 8 ore dimineța.
Trenul accel.: 2 ore 9 min. după am.
Trenul mixt: 10 ore 25 minute sēra.
Tr. exp. Român: 5 ore 07 m. dimineța.

2. Dela București la Brașov:

Trenul accel.: 2 ore 18 min. după am.
Trenul mixt: 7 ore 1 minute sēra.
Trenul accel.: 10 ore 37 minute sēra.
Tr. exp. Român: 10 ore 19 m. sēra.

3. Dela Zērnesci la Brașov.

Trenul mixt: 7 ore 36 min. dimineța.
Trenul mixt: 1 oră 29 min. după am.
Trenul mixt: 8 ore 31 min. sēra.

Dela Brașov la Ch.-Oșorheiu.

Trenul de persoane: 3 ore 10 după am.
Trenul mixt: 8 ore 50 minute dimin.
Trenul mixt: 4 ore 50 min. dimin.

Plecarea trenurilor din Braș.

1. Dela Brașov la Pesta

Trenul mixt: 5 ore 8 min. dimineța.
Trenul accel.: 2 ore 45 min. după am.
Trenul de persoane: 7 ore 43 min. sēra.
Tr. expr. Român: 10 ore 19 min. sēra.

2. Dela Brașov la București:

Trenul accel.: 4 ore 59 minute dimin.
Trenul mixt: 11 ore înainte de amēzi.
Trenul accel.: 2 ore 19 min. după am.
Tr. expr. Român: 5 ore 14 m. dimin.

3. Dela Brașov la Zērnesci:

Trenul mixt: 8 ore 35 min. dimineța.
„ „ 4 „ 55 m. după am.
Trenul mixt: 9 ore 15 min. sēra.

4. Dela Ch.-Oșorheiu la Brașov.

Trenul mixt: 8 ore 19 min. dimin.
Trenul de persoane: 1 oră 51 m. d. am.
Trenul mixt: 7 ore 20 min. sēra.

Anunciuri

(inserțiuni și reclame)

Suntū a se adresa subscribe, administratiunii. în casulū pu-

blicării unui anunciu mai mult de odată se face scādēmētū, care cresce cu cātū publicarea se face mai de multe-ori.

„Gazeta Transilvaniei.“

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografia
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se
primesc. — Manuscrise nu se
returnează.
INSEDATE se primesc la Admi-
nistrațiunea în Brașov și la ur-
mătoarele Birouri de arsecluri:
în Viena: M. Dukes, Heinrich
Schalek, Rudolf Masse, A. Opetits
Nachfolger; Anton Opetits, J.
Dannaber, în Budapesta: A. V.
Goldberger, Eckstein Bernat; în
București: Agenca Hacas, Bucu-
cursale de Roumanie; în Ham-
burg: Karoly & Liebmann.
Proșii inserțiilor: o serie
garmond pe e colônă 8 cr. și
80 cr. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarifă și învoială.
Recizame pe pagina a 3-a o
serie 10 cr. sau 80 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LVIII.

„Gazeta” iese în fă-care zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se prenumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare,
Târgul Inului Nr. 30 etajul
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu două în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un osemplă 6 cr. v. a.
sau 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 109.

Brașov, Mercuri, 17 (29) Mai

1895.

Instalarea Metropolitului Dr. Victor Mihalyi.

Blașiu, 27 Mai.

(Raport special al „Gaz. Trans.”)

Am întrerupt raportul meu tocmai acolo, unde, cu ocaziunea conductului de torțe de Sâmbătă seara, Metropolitul fusese salutat și binevenat prin două vorbiri ale d-lor Deac și Dr. Pop.

Metropolitul a răspuns din ferestra rezidenței sale, făcând, că e mișcat de manifestația de iubire, ce i se face și, în legătură cu cuvintele pronunțate de vorbitorul Deac, accentuă, că cultura religioasă este temelie existenței popoarelor. Medii, Persii, Egipțenii, Grecii și Romanii au apus, pentru-că cultura lor n'a fost întemeiată pe principiile eterne ale religiunii creștine. Adevărata cultură, menită a înălța popoarele, isvorește numai din religiunea creștină. Ca urmaș pe tronul arhi-episcopesc al marilor bărbați ai bisericii, cari au ostentat pentru înflorirea și progresarea ei, va lupta, și se Metropolitul, ca din ce în ce mai mult să întărească cultura religioasă, această stâncă puternică și garanță a culturii vecinice.

Apelază, în fine, la concursul iubitelui său cler pentru realizarea marilor probleme ale bisericii, și termină cu cuvinte de mulțumire și de urare către monarhul nostru Francisc Iosif I și către Sanctitatea Sa Pontificele Leon XIII, dând tot-odată binecuvântare clerului și poporului.

Vorbirea Metropolitului a fost de repetiție-ori întreruptă de puternice strigări de „să trăescă” ale imensei mulțimi, de care gemea piața Blașului și cari strigări erau însoțite de bubuitul trăscurilor și pârâitul rachetelor.

După răspunsul arhieresc, corul a intonat un imn ocașional, scris de clericul Emiliu Sabo, ér musica compusă de dirigentul corului, d-l profesor Iacob Muresianu. Cu mare însuflețire a fost întimpinată cântarea pînă la sfârșit a corului, potrivit pentru acest moment sârbătoresc și care talmăcea, prin armonia ei frumoasă și mișcătoare, dorințele poporului. De trei-ori a cerut publicul, prin strigări entusiaste de „să trăescă”, repetiția cântării:

În rugăciuni duișoare pii și sante
În neliniște grea acum de ani,
Te-am așteptat cu dragoste, părinte,
Ca nisce fii, ce-am fost rămași orfani.
Și étă după-o lungă așteptare
Cu îndurare cerei ni-a suris,
Spre-a noastră mângăiere și apărare
Un arhieriu ilustru ni-a trimis.

Tunete de aplause a stors admirabila cântare, al cărei compositor, d-l I. Muresianu, a fost viu repetit aclamat.

Vociile armonioase ale corului, lumina roșie-galbenă a torțelor, fumul cel negru, ce se ridica în valuri spre cer: toate acestea făceau impresiunea unui mare sacrificiu, prin care un popor necăjit imploră îndurarea cerului asupra sa.

După cântarea imnului, Escelența Sa s'a retras dela ferestră, conductul se puse în mișcare și trecând pe sub aroul de triumf dinaintea rezidenței, a format cerc în mijlocul pieței. Torțele, aruncate rug, dau o lumină grandioasă, ér miile de lumini de prin ferestri își aduceau aminte de vechile povești cu cetăți fermecate.

Prea frumos erau iluminate mai ales fațadele catedralei și a institutelor cultu-

rale din jurul ei. În mijlocul acestei mări de lumină, s'a încins un „Călușar” strajnic, apoi o „Horă” din vre-o 500 persoane, mai mult tineret, ér în urmă, după mai multe ovațiuni aduse iubitelui arhieriu, mulțimea s'a împrăștiat.

Așa s'a terminat această splendidă manifestația cu torțe, ce a fost favorisată și de cer, care strălucia în lumina miliardelor de stele, ce înfrumșeau bolta lui.

După conduct, inteligența română, în număr foarte mare, s'a intrunit în spațiosul și frumosul otel „Univers”, la seara de cunoștințe, prevădută în program.

Diua instalării.

Duminică, 14 (26) Mai, la revărsatul zorilor, puternice bubuituri de trăscuri anunțară marea solemnitate a instalării.

La orele 8, întreg orașelul nostru, și în special piața era plină de lume. Clădirile publice, ca și casele private, erau împodobite ca niciodată. Pompierii, cari veniseră cu stégul lor, formând o trupă voinică și bine disciplinată, trăsesseră cordoanel de la catedrală până la rezidență.

Patru-spre-șapte preoți și asistenți la s. liturgiă, îmbrăcați în ornate, merseră în procesiune din catedrală până în apartamentele înaltului dignitar, ca să-l conducă la biserică. După ce ambii arhierii, episcopul instalator și arhieriscopul, au fost îmbrăcați cu oamilafoa, mandia, epitrachilul, mănuși și toiag, arhierii în ornat au fost conduși la biserică catedrală. S'a cântat „Impăratul cerurilor” de d-l Papiu și câți-va clerici în tot cursul până la catedrală. Poporul, care sta îndărătul cordoanelui de ambele laturi, îndesuit cap lângă cap, vădând acuma în deplină splendoră pe iubitul arhieriu, erupse în însuflețite „Să trăescă”.

Sunetul tuturor clopotelor, precum și bubuitul trăscurilor a dat acestei mărețe procesiuni un caracter deosebit sârbătoresc.

Publicul asistent a putut intra în catedrală numai cu bilete, cari s'au împărțit, după cum era spațiul, în număr de peste 2000, afară de preoțime. Masa poporului și parte mare chiar din inteligență a trebuit să stea afară, dinaintea catedralei.

După intrarea în biserică, arhierii au înaintat până la trépta din presbiteriu. De aci episcopul instalator s'a urcat pe tronul împăresc; ér arhieriscopul a ocupat loc în mijlocul catedralei, de unde s'a anunțat, ca Metropolit numit și preconisat. Vicarul capitular metropolitan i-a răspuns, înmânându-i cheile s. bisericii catedrale.

Cu acesta s'a început actul instalării, care a durat până la orele 11, când a urmat s. liturgiă.

La cererea Metropolitului, s'a cetit mai întâi decretul r. de numire în limba oficiosă maghiară și în traducere română. După aceea s'au cetit mai multe bulle de preconisațiune și acte confirmătoare pontificiale.

După cetire Metropolitul fu desbrăcat de vestimintele, cu cari a intrat, și fu îmbrăcat tot pe tripod în vestimintele arhieresci de serviciu. În tot decursul ceremoniei îmbrăcării s'au dat salve de trăscuri la sunetul trimbiței pompierilor.

A urmat apoi depunerea jurământului în mâinile Escelenței Sale episcopului Pavel. Arhieriscopul a jurat pe Evangeliă și cruce, ér după jurământ, episcopul instalator Pavel, i-a așezat pe umeri sacral palii metropolitan.

P. S. S. episcopul Mihail Pavel, îndeplinind ast-fel misiunea sa, a adresat o alocuțiune către înaltul arhieriu, care a fost cam de următorul cuprins:

După trei ani de văduvia, după trei ani de grele încercări pentru întreaga noastră provincie bisericească, étă a sosit mult așteptatul Mire al bisericii noastre. Grația divină și îndurarea Sanctității Sale Pontificelei roman Leone și Majestății Sale, ni-a șters lacrimile, trimițându-ne în cel mai înalt post pe cel mai demn arhieriu. Astăzi vedem érași ocupat scaunul arhieriscopesc prin Escelența Sa Dr. Victor Mihalyi („Să trăescă” puternice.)

Bucură-te, provincie vastă; bucură-te biserică, care ai îmbrăcat vëlul negru al văduviei timp de trei ani, căci acuma ai pe Mirele tău; bucură-te cler și popor, căci îți ai pe părintele tău!

Salutare Ție, Arhieriscopoe și Metropolit! Salutare Ție, Escelențissime Dómne, pe tronul, pe care Te-ai așezat aici, pe tronul demnilor și înțelepților Ței antecesori!

Éști provădit cu toate drepturile și insigniile, ce se recer pentru înaltul Țeu oficiu. Incepe-ți de acum misiunea, cu care Te-a încredințat Mântuitorul lumii, dându-Ți, ca lui Petru, cheile acestei sante biserici. Ai puterea în mâinile Tale, deprinde-o cu rara-Ți tactică și înțelepciune, de care Te-a învrednicit Dumneșeu, ca pe nimeni altul.

Dér aceste insignii sunt și tot-atâtea sarcini grele; pórta-le cu pace, pentru înflorirea s. biserici; pórta-le pentru fericeirea vastei provincii greco-catolice și pentru a întreg poporului iubit!

Sunt foarte grele, ce e drept, aceste sarcini; dér noi suntem convingși mai pe sus de ori-ce îndoielă, că le vei rezolvi în viitorul apropiat. Noi Te vom sprijini după puterile noastre, ca să-Ți ușurăm greutățile. Primesce sentimentele noastre de supunere, primesce-le și ne dă binecuvântarea arhierescă.

Ne vom ruga Atotputernicului Dumneșeu pentru Escelența Ta. Să trăesci pe acest tron glorios mulți fericiți ani!

Episcopului Pavel i-a răspuns Escelența Sa Metropolitul, de tot mișcat, cam acestea:

Escelența Ta P. S. Episcopoe! Tot-déuna ați manifestat față de mine cea mai sinceră bunăvoință, arătându-mi și dându-mi înviațiunii părintesci. Nicăi cu această ocaziune a intronisării mele nu a-Ți pregetat a Vă osteni pentru mine, luând sarcina de comisar al S-lui Scaun.

Vădând atâtea bună-voință față de mine, primiți, Escelență, cea mai sinceră și mai caldă mulțumită pentru toate, dér mai virtos pentru aceste două acte momentose.

În totă viața mea Vă sunt obligat, și-mi voi da silința a Vă răspunde cu asemenea bună-voință.

Azi am primit puterea, ce mi-s'a dat dela Dumneșeu prin Sântia Ta, ca mijlocitorul S-lui Scaun apostolic; o voi deprinde cu umilință.

„Mi voi ține de sacră datoriă a vechia peste arhierieșă, după cum pretind s. canone ale bisericii noastre.

Rog pe Dumneșeu, să-Ți răsplătescă toate fatigiile, întreprinse pentru mine din copilăria mea până azi. Dumneșeu să-Ți îndelungescă firul vieții!

După acest răspuns, arhieriscopul a sărutat pe episcopul Pavel, care la rândul său a sărutat mâna Arhieriscopului și Metropolitului său. Apoi așezându-se pe tronul din mijlocul bisericii (tripod), Arhieriscopul și Metropolitul a primit sărutarea pe mână și pe umeri din partea întregului venerat cler, începând dela d-l vicar capitular metropolitan și urmând membrii capitlului, preoții celebranți și pe rând întreaga preoțime asistentă.

După acesta, Revdss. d-n vicar Ioan M. Moldovan a rostit către Metropolitul următoarea cuvântare, care a ținut încordată atențiunea tuturor celor de față și a făcut o adencă impresiune asupra întregii obște. Éta-o din cuvânt în cuvânt:

Sunt doi ani trecuți, de când biserică noastră Te-a ales, Preasfințite, la culmea acesta înaltă de Arhieriscop al său și Metropolit al provinciei noastre. De doi ani acum, ea cu mare dor așteptă, ca să Te vadă ocupând scaunul văduvit prin mórtea prea demnului și mult regretatului nostru metropolit.

Astăzi ea se simte ferice, vădând dorința sa realizată. Astăzi ea, saltând de bucurie, serbeză una din cele mai frumoșe sârbători, despre care Preasfinția Ta ai primit doveștile cele mai strălucite în tot cursul călătoriei, ér mai virtos aici, în loc, de când Dumneșeu Te-a adus în mijlocul nostru. Astăzi biserică noastră întrégă, dela cel dintâi, până la cel din urmă credincios, dă laudă lui Dumneșeu cântând: „Acésta este diua, care a făcut-o Domnul, să ne bucurăm și să ne veselim într'ensa”.

Și, Dómne, bine cade sufletului nostru obosit în lupte continue, când printre vijelii grele vede strălucind blândul sóre al unei diie, ca acesta. Ne bucurăm, ca pruncii, când își ved părinții scsind acasă din depărtări mari; ne încuragiăm și întărim, luând o ast-fel de di frumoasă drept garanță, că cel Prea înalt cu brațul său prea puternic apără și scutesce biserică noastră.

Cu 200 de ani înainte s'a diș, că biserică noastră se légănă între valuri, ca o corabiă. Istoria ne-a învățat a cunoșce adevărul acestei dișe, și esperiența noastră proprie ne-a convins mai pe sus de ori-ce îndoielă. Am simțit și simțim loviturile și sguiditurile cele puternice, ce amenință temeiul și așezămintele cele mai prețioase ale noastre.

Ca să avem cârmăci în dēmă-natic, plin de energiă, biserică Te-a înălțat la culmea acesta, având probe neîndoite despre însușirile prea distinse, cu cari Te-a înștrătat Proveșdinta, spre a ne servi de mângăere și a destepta într noi toți speranța dulci pentru viitor.

Éta sorgintea adevărată a curiei generale, ce se manifestă

din toate părțile. Că ori-care fiu al bisericii noastre scie aprecia după merit greutatea situațiunii întru care se află biserica lui Christos în zilele noastre, când necredința de o parte și rătăcirile multifarie de altă parte cu puteri unite se încordă a surpa temelile ei și a-i asalta bastioanele și turnurile de apărare; scie prea bine ori și care dintre noi, că din motive speciale și locale uneltirile acestea dușmănoase asupra bisericii noastre particulare se involbură cu deosebită înverșunare și se nisuesc, ca de ar fi cu puțință, să o spulbere în toate vânturile.

Cu cât este mai mare pericolul amenințator, cu atâta șirurile clerului și ale poporului nostru au fost și sunt mai strinse. În cea mai perfectă armonie ne-am concentrat încrederea și sperările noastre în persoana P. S. Tale, în fruntea bisericii și a provinciei noastre, ca să ne fi cap și povățuitor în lupta pentru existență; ca să avem încurajator și mângăiator dulce în necasuri și suferințe, al căror sfârșit poate fi încă departe, cari însă, precum nu au învins pe părinții noștri în trecut, așa nici pe noi nu ne vor frânge.

De aceea inima noastră saltă astăzi sub mișcările bucuriei și ale sperărilor dulci, și înainte de toate aducem mulțumită ferbinte Părintelui ceresc, pentru-că a versat peste noi acest dar și bine-cuvântare a sa, și-ți dăcem din adăncurile inimilor noastre: Bine ai venit!

E spinosă mitra, cu care Te-a înfrumșețat încrederea clerului și grația Majestății Sale ces. și reg. apostolice și a Preafericitului nostru părinte Patriarhul Romei. Ogorul este larg și plugul anevioiă de purtat.

Dér biserica noastră îți aduce, Preasfințite, ca ajutor și încurajare în lupta acesta grea, înainte de toate o seriă strălucită de arhieriei, cari au ședut în scaunul acesta și în totă viața lor au luptat pentru binele public al ei, unii mai până la martiriu. Aducem un cler oțelit în suferințe. Aducem un popor devotat bisericii sale și gata la ori-ce jertfă i-ar impune promovarea binelui public al bisericii sale. Aducem Preasfințitei Tale inimile noastre ale tuturor, dispune peste noi cu încredere deplină, precum cere interesul bisericii, patriei și al națiunii.

Să trăesci la mulți ani și să ne îndreptezi cu fericeire!

Acest memorabil discurs a fost întrerupt la unele locuri, mai ales unde s'a accentuat încrederea în viitor și în vinjoșele puteri ale noului Metropolit, de puternice „Să trăescă“.

La vorbirea vicarului metropolitan, a răspuns I. P. S. Sa Metropolitul printr'un cuvânt mai lung, adresat către toți, pe care vi-l voiți comunica, pe cât se va pute, în întregul său.

Punct la 11 ore s'a început s. liturgiă. Era nespus de frumos și înălțător de inimă a vedea pe sârbătoritul arhieriu pășind în ornatele-i sacre spre s. altar. Serviciul divin s'a executat cu o pompă și precisiune, după toate prescrierile ritualului oriental, cum numai în catedrala dela Blășișu se poate vedea. Cântările liturgice s'au executat alternativ de trei coruri, compuse de mai bine de 200 persoane.

La început cântările au mers mai lin, dér din ce în ce s'a ridicat puterea vociilor și la „Cari pe Cheruvim“ au făcut să răsună imponenta catedrală de acordurile cele mai tari și mișcătoare.

Corurile au fost conduse de escelentul nostru măestru de musică *Iacob Mureșianu*, căruia i-a dat concurs și fratele său, distinsul baritonist *Traian Mureșianu*, care a escelat cu deosebire în „Cari pe cheruvim“, unde și-a desfășurat totă puterea oii sale.

Dér culmea — și așa a fost mai puțin, de ore-ce *finis coronat opus* — cul-

mea frumșeții, a armoniei și a spiritului de conducere dibace s'a manifestat în pricésna „Ochiul inimei mele“, compoziția proprie a d-lui I. Mureșianu. Privirile erau ațintite spre cor, și cu încordare se urmăria fiecare acord, ce venia de-acolo. „Ochiul inimei mele“ întonează corul de bărbați, această o repetesce corul de băieți, ér corul de dame cu cele de mai înainte pîtrunde până în adăncul inimelor cu: „il ridică oătră Tine, Dómne“. „Aleluia“, cântat de trei-ori, a fost, ca o furtună puternică, care răscoscesce marea până la fund, făcând pe muritor să-și aducă aminte, că „nu este Dumneșeu mare, ca Dumneșeu nostru“. A fost cântată pricésna de două-ori, făcând din ce în ce un efect mai covârșitor.

Finindu-se pe la orele 1 p. m. s. liturgiă, Metropolitul fî petreout până la castel cu aceeași ceremonie, ca și la venire.

După biserică au fost primite deputațiunile, cari au felicitat pe noul Metropolit. Mai întâiu s'a prezentat deputațiunea directorilor comitatului sub conducerea fișpanului *Zeyk*; apoi deputațiunile clerului din archi-dieceasă, din diecesele sufragane, precum și o deputațiune compusă din preoții și mireni din diecesa Gherlei, ce erau de față, și condusă de Rvdss. Dn. vicar *Barboloviciu*. Diferitele reuniuni, corporațiunii și în deosebi:

Deputația inteligenței române mirene.

Acastă deputațiune a fost compusă din vre-o 50 persoane, fruntași români mireni de ambele confesii, cari veniseră aici, ca să asiste la instalare.

Vorbitorul deputațiunii a fost d-l *Dr. Aurel Mureșianu*, care a adresat Metropolitului următoarele cuvinte:

Escelența Vostră, Domnule Archi-episcop și Metropolit!

Inalt Prea Sântite Părinte!

Călăuziți de sentimentele și doririle, de cari am fost și suntem pîtrunși noi, membrii inteligenței române mirene, cari am venit să luăm parte la frumoșă și înălțătoare solemnitate de astăzi a instalării Inalt Prea Sântiei Voștre; călăuziți totodată și de sentimentele și doririle întregului popor românesc, care privește cu viuă simpatie și cu mari speranțe la acest act, atât de însemnat în viața sa bisericească și națională: învenim Prea Sântite, a Vă ura din adăncul sufletului nostru, ca prevedința divină să Vă dăruiască sănătate, putere și tărie, ca cu înțelepciune și cu energiă să puteți conduce naia bisericii așa, ca glorioșele lupte ale marilor și neuitaților Voștri antecesorii, pentru limba și românitatea ei, să fiă încununate cu deplin succes.

Să trăiți la mulți ani!

La alocațiunea acesta *Inalt Preasfințite Sa Metropolitul* a răspuns, că fiind numit de Majestatea Sa la propunerea guvernului și preconisat de beatissimul Pontifice, își cunoșce greua sa sarcină. Revenind după două-deci de ani în Blășișu, unde a fost secretar metropolitan, cunoșce arhidieceasa, e consciu de problemele, ce-i stau înainte, și precum a luptat în trecut, așa va lupta și în viitor pentru binele bisericii și a poporului credincios, după cât îi vor permite puterile, cari acum deși nu mai sunt așa de tinere, dér sunt mai poleite prin experiență.

Acastă țintă însă o va pute ajunge numai atunci și într'atât, încât în singuraticele parochii va fi sprijinit și prin activitatea mirenilor, cari să-i facă posibil de-a se preocupa și de afaceri mai generale ce ating sânta biserică. Mulțumind deci pentru salutul inteligenței mirene, o rógă să ducă salutul său tuturor credincioșilor și le recomandă cu părintească iubire să insiste în singuraticele parochii pentru bună starea și înflorirea instituțiunilor sante, pentru ca să se ușureze sarcinile în centru prin implinirea datorințelor acolo. P. S. Sa contéză la sprijinul inteligenței și în această credință îi dă binecuvântarea sa arhierescă.

După această a urmat prezentarea în special a membrilor deputației, ér I. P. S. S. a schimbat cu fiecare din ei câte-va cuvinte.

După primirea deputațiunilor a urmat apoi prândul de peste 600 tacămuri, ce s'a dat în castelul metropolitan, în sala de gimnastică și în seminarul teologic, despre a cărui decurs Vă voi raporta cu posta următoare.

Séra a fost mare concert în sala de gimnastică, la care au luat parte peste o mie de persoane și care a reușit în toate privințele splendid, ér după concert a urmat balul.

Raportor.

O da

declamată la concertul dat în onoarea I. P. S. S. Metrop. în 26 séra de Elena Bođocan.

Ađi e đi de sârbătoare, đi de dulce bucurie, Căoi o sinceră dorință a națiunii s'a 'mplinit.

Saltă și te veselesce văduvă Metropolie Și-ți deschide-a tale brațe pentru Mirele [dorit.

Credincioși, sunat'a óra, ce vă-duce fe- [ricire,

A sosit păstorul, care voi de mult il aș- [teptați.

Bucurați-vé și'n inuuri și în cânturi de [mărire

Pe iubitul și doritul arhieriu il laudați.

Mult am suferit din partea uneltirilor duș- [mane

De când piul, regretatul arhieriu ne-a pă- [răsit;

Multă vreme naia sfântă a bisericii orfane Fără de cărmaci pe-o mare 'nfuriată a [rătăcit.

Mult am plâns cum plâng copiii, când ră- [mân orfanii de tată

Și am înălțat la ceriuri multe rugăciuri [ferbinți,

Cine poate să descrie văduvia 'ndelungată Cu a ei nedumerire și cumplite suferinți?

Dér de gemetele noastre, ce din inimă sân- [gerânde

Isvoriau cu'nbelșugare, ceriul sfânt s'a [îndurat,

Rugăciunile duióse, ce cu buze tremurânde Le-am rostit de atâta vreme, Dumneșeu [le-a ascultat.

Ș-a trimes cu îndurare pentru turma plân- [gătoare

Un păstor spre mângăere, un părinte-ade- [vêrat,

Și Metropoliei noastre văduve și jelitóre Dumneșeu un Mire vrednic și ilustru ađi [i-a dat.

Te-a adus în fine ceriu'n vasta Ta Me- [tropolie

Archieriu iubit și mare, așteptat cu atâta dor De biserică 'mbrăcată 'n negru vél de vă- [duvie

Și de mult și greu cercatul asupritul Tău [popor.

O, tu vii, ca și un ânger, când pericolul e [mai mare,

Când de a norilor povară ceru-i greu și'n- [tunecat,

Când biserică atâtea lupte mari și grele are Și poporul Tău suspină, ca nici când per- [secutat.

Vii cu brațele deschise pentru-a noastră [mângăere

Și ou inima umplută de înflăcăratal dor, Ca să 'nlăturî starea tristă, norii negri de [durere,

Ce umbresc de-atâta vreme necuprinsul [viitor.

O, acopere-ne déră cu 'ngrijirea-ți părin- [tăscă,

Ajutorul Tău de tată suspinând il im- [plorăm;

Oătră Tine ne întoreem cu încredere fiésoă Și a noastră mântuire dela Tine-o așteptăm.

Ia-ți toiagul, mergi în frunte, și te luptă [cu tăriă

Pentru sfânta religiune pentru scum popo- [rul tău,

Și în urma Ta cu fală credincioșii o să viă. Datorința Ta e duplă: de Român și Ar- [hieriu.

Emil Sabo,

cleric în Blășișu.

O voce maghiară

despre noul Metropolit.

Dintre foile unguresci „*Budapesti Hirlap*“ se ocupă în doi articoli consecutivi cu instalarea din Blășișu și cu rolul în viața publică a noului Metropolit *Dr. Victor Mihalyi*.

În numărul său dela 26 Mai „*Budapesti Hirlap*“ scrie un lung articol, în care dice, drept introducere, că candidatul serios al Românilor la scaunul de Metropolit, a fost dela început I. P. S. Sa *Dr. Victor Mihalyi*. Deja în ziua alegerii s'a dovedit pentru Maghiari, că în el „valahimea“ și-a aflat acel spirit conducător, de care are lipsă în luptele politice.

„Așa se vede, că și în cercurile guvernului nutriu îngrijirile, cari s'au deșteptat în opinia publică maghiară față de vederile politice ale acestui bărbat, căoi numirea lui a întârziat și n'a urmat câtă vreme în fruntea afacerilor de culte și instrucțiune publică a stat contele *Albin Csaky*. Că după un an și jumătate de așteptare și cumpănire, al doilea cabinet *Wekerle* s'a liniștit în numirea lui *Mihalyi*, acesta nu poate să aibă, decât o singură explicație. Lui *Mihalyi* i-a succés poate a deșteptat mai multă încredere în cercurile guvernului față de persoana sa“.

Foia ungurescă spune, în consecență, că *Dr. Victor Mihalyi* a trebuit să dea unele garanții, că „nu va declara război statului maghiar“; că nu va lăsa, ca Blășișul să fiă un „cuib al dacoromânismului“, centrul mișcărilor revoluționare (auđi colo!) cum a fost în 1848. Decă n'a dat aceste garanții, atunci cabinetul *Wekerle* a jertfit interesele naționale maghiare, a periclitat pacea în Ardeal și a dat pradă autoritatea statului. Foia ungurescă spune apoi următoarele:

„Reflectăm aici la acea soire a foilor, că *Mocsonyistii* încep în Blășișu acțiune politică și-și desvêlesc stindardul. Decă acesta așa ar fi, atunci la instalarea Metropolitului ar trebui să fiă de față notabilitățile valahe, preoți, învățători etc.; — dér ar rămâne departe spiritul neîndoios al poporului valah, care până acum a făcut imposibilă formarea unei partide moderate, c'o activitate succésă, care să dorască o pace cinstită cu Maghiarii.

„Că întru cât *Mocsonyistii* pot conta la *Mihalyi*? — său mai bine *ultraistii*, la bunele lui porniri și la puternicul lui sprijin? — acesta, să înțelege, n'o putem scii înainte. Noi îl ținem (pe *Mihalyi*) cu mult mai ambițios și mai dibaci, decât să presupunem despre el, că s'ar alătura fiă la una, fiă la alta dintre aceste două nuanțe, când el e chemat la conducerea întregului popor și poate să fiă conducătorul întreg poporului său“.

Foia ungurescă cere apoi dela noul Metropolit să facă pe popor „mai blând și cu sentimente mai accesibile (se înțelege maghiare), se întoră poporul „dela calea primejdioasă a revoluțiunii.“

„Decă simte în sine putere pentru această grea problemă: atunci poporul său îl va aminti odinioară între adevărații lui binevoitori. Dér decă noua lui carieră nu va fi, decât o simplă continuare a celei vechi: el și poporul său vor culege fructele amare a unei astfel de politice“ (Ce stupidă amenințare!)

„*Budapesti Hirlap*“ atrage apoi atențiunea la rolul ce-l jôcă „contra statului preoțimea și dascălimea arhidieceși“; spune cum „alumnii seminarului, cu sciința superiorității, au pășit ca apostoli-candidați ai politicii daco-române, mergând prin sate și agitând contra instituțiilor legale ale națiunii maghiare.“ Ba ce-i mai mult: „tinerimea gimnasiului superior din Blășișu, atât de mult s'a amestecat în politică, încât numai punându-li-se în vedere *inchiderea institutului* au putut fi convertiți.“ Mai departe: „Popii și dascălii de prin comune, la sunetul clopotelor au adunat poporul, ca să-l învețe cântece revoluționare. În ascundături au ținut conventicule politice sub firma de procesiuni“ etc. etc.

Foia ungurescă spune apoi cu multă in pertinentă, că acum este „cine să tragă

la răspundere corpul preoțesc și profesoral pentru purtarea sa. Are energie, capabilitate, putere, ca să-și reconducă popii la altar.

Etă ce așteptă șovinismul turbat dela noul nostru Metropolit; etă cum sciu ei să cinstescă sărbătorea mărșă a instalării din Blășiu și cu ce cuvinte nerușinate întâmpină pe capul bisericeii române greco-catolice.

In numărul său dela 27 Mai „*Budapesti Hirlap*“, tot la loc de frunte, se plânge amar, că la festivitățile din Blășiu nu s'au folosit colorii maghiare, cum a făcut patriarhul Brancovici. Apoi in catedrală nu s'a audiat decât o singură dată cuvântul maghiar, când adevărat cetit autograful prin care Dr. Victor Mihalyi a fost numit Metropolit. Reprezentanții maghiari au strălucit prin tăcere și numai la banchet comisarul guvernial Szathmáry a accentuat maghiarismul, dér i-s'a răspus de doi preoți „*valahi*“. Apoi și mai mare supărare e, că Metropolitul in vorbirile sale n'a făcut Maghiarilor nici o promisiune, ci numai bisericeii sale față cu luptele viitoare. El n'a voit să vorbească unguresce, chiar și pe monarch l'a salutată românesce, ér pe Papa latinesce.

Trădători de patriă in Austria.

Trebuie să vorbim despre raporturi, cari nasc totă îngrijirea față cu direcțiunea politică a prezentului, dice un diar din Viena. Raporturile acestea ating pe toate poporele monarchiei, prin urmare și poziția statului față cu streinătatea, care înainte de toate atârna dela armonia politică in intern. Dacă ar voi cineva să ne convingă cu toate motivările logice, ale dreptului pozitiv, ale oportunității, ale sănțeniei concordatelor și ale cuvântului dat, că aceea, ce astăzi se întâmplă in Austro-Ungaria este fapt corect politic, folositor și diplomatic; și dacă noi n'am avé altă armă pentru de a-l combate, decât faptul, că poporele monarchiei se învinuie reciproc cu tradare de patriă: atunci arma acesta ajunge, și singur numai cu ea suntem in stare a nimici toate motivele, cari se pot aduce pentru susținerea statului quo.

E greu de-a numi acea naționalitate in Austria, care încă n'a fost învinuită cu tradare de patriă.

Cum stăm cu *Italienii*, se scie bine, ei tot déuna au fost tratați după § 58 (contra trădătorilor) și tot așa va fi până când vom avé in „*fratelli*“ soți de masă.

Elementul maghiar încă își are istoria sa, din care se vede evident, că Maghiarii nici odată n'au pré fost îndrăgiți in Austria. Dela 1848 încôce, fiil pustelor fac atâtea sburdălnicii, încât raportul reciproc se pierde, ca și într'o cetă, și astăzi cu tot dreptul se pôte pune întrebarea, că ôre Austria domnesce pe Maghiari, séu Maghiarii domnesce Austria. Ar fi un lucru foarte copilăresc, de-a învinui pe Maghiari cu tradare de patriă, de-ôrece prin asta li-se face numai o plăcere, și cu un suris faunic ei răspund, că prin acesta li-se oferă un avantaj politic. Cel ce vede între astfel de împrejurări in elementul maghiar o întărare a Austriei, acela necondiționat e lipsit de darul de-a puté cumpăni puterile poporului și ale statului. Ungaria, prin pactul lui *Beust*, a devenit o sarcină pentru țările vestice, și ca atare ea mereu va suge din puterea de viață a celorlalte țări, in loc de a-le întări. Streinătatea o scie bine și 'și calculează cu această rană.

De când cu vorbirile dela Frankfurt in 1848, apoi cu țilele triste din 1866 și cu țilele de gloriă ale militarismului german din 1870—71 s'au mai înmulțit trădătorii de patriă și cu *Germanii*, cari din răspuneri cântau „*Wacht am Rein*“ priu provinciile austriace.

Boemii nu cântă „*Wacht am Rein*“, dér totuși sunt stampilați ca trădători de patriă îndată ce fac manifestațiuni pentru limba slavă in o formă séu într'alta.

Ce se mai dică omul de *Poloni*? Dór in parlamentul austriac s'a dis odată, că ei exploatează Austria numai pentru-ca să pótă restaura Polonia mare.

Mai sunt *Românii*, *Serbi* și *Croații*.

Că cine sunt aceștia, *le compete Maghiarilor leali a o spune*. Se scie câte lucruri au întreprins aceștia pentru de-a împiedeca planurile „trădătore de patriă“ ale *Românilor*. *Miletici* a fost osândit, pentru-că a comis trădare de patriă in — Dobrița. *Croații* și *Crivoscianii* au luptat cu arma contra Maghiarilor, sub *Jelacic* și *Rodici*.

Cetitorul își pôte acum închipui un stat compus din 15 naționalități, dintre cari fiă-care plănuesce o „trădare de patriă“ contra statului, și pôte judeca, ce impresiune grozavă produce in streinătate un astfel de stat, in care timp de 14 țile de-arândul tot alt cineva e păzit, ca trădător de patriă. După această fotografie, ôre unde zae puterea Austro-Ungariei? Evident, că in naționalitățile „trădătore de patriă“, de-ôrece nu avem altele.

Din aceste se pôte vedé, că e foarte mult de lipsă să se pună odată capét acestor stări de lucruri, între cari suferé vađa statului, și pe cari a-le îmbunătăți sunt mai puțin in stare aceia, cari constată in parlament existența tendințelor trădătore de patriă la partide întregi.

Proselitismul religios la Români de sub pôla Meseșului.

De sub pôla Meseșului Mai, 1895.

I.

Suntem Români, și ca atari ambițioși pe numele de Român, ne-am dat a caracteriza pe Român numai cu însușiri nobile, năravuri bune și caractere frumoșe; și nu dic, că acesta nu e bine și la loc, — mai cu semnă, când avem a ne presenta inaintea străinilor; căci nu e frate adevărat acela, care nu ascunde slăbioiunile frăținescu, căci destule calumnia și ocări îndurăm din partea străinilor și dacă nu vom mai deși și calumnia și noi reciproc!! Dér totuși când observi, că și in fratele tău, — in nêmul și sângele tău — se află scaderi și defecte de acelea, ce crescând și lăpându-se in măsură mare pe organismul moral al națiunii noastre, pot servi, ca temelie ruînării și nefericirii sale morale: datorința de frate îți impune să-l avertizezi și să-l reflectezi la réul, ce pôte să urmeze, ca o lavină, asupra nêmului întreg.

Ne aflăm sub impresiunea agitătore de spirite a politiceii bisericesci a guvernului, și pare că Duchul necurat — inainte de a-și pune in vigore legile blasfeme — deja și cutrieră satele române pentru de-a le învrăjbi in ale religiunei, pentru de-a ațita ură între frați, și pentru ca să pună pedecă progresului moral in biserica română in genere.

Noi, ce-i ce ne aflăm sub pôla Meseșului, Salăgean, și sôrtea, ori mai bine dis Provedința, a lăsat ca să ne nascem din moși strămoși români, déră Români de relig. gr. cat., suntem nedumeriți, când vedem cu ochii noștri turburările confesionale, ce le fac de peste Meseș frații Români, déră de religiune gr. orientală.

„Nu-mi tem biserica de perire, oi-mi tem națiunea“, dicea, paremi-se, mai aucterți primatele actual al Ungariei. Ei bine! Nici noi nu ne temem biserica de perire, am puté dice cei-ce ne ținem de biserica gr. cat., ci ne temem națiunea! Și pentru ce? Pentru-că unde este vrajbă, unde domnesce ură și pismă confesională, lucrurile naționale stagnează, nu pôte fi vorbă de progres, ci numai de regres pe toate terele vieței naționale.

Comunele de prim Sălagiu, precum se scie, să țin de religiunea gr. cat., ai căror preoți, după absolvarea studiului de 16 ani, ar aștepta să pótă trăi numai oficiului, și apoi ca atari să-și pótă alevia sarcinile vieței din beneficiul oficiului preoțesc.

Să vedem însă, ce dotațiune au preoții prin Sălagiu? Pe lângă o sesia, ori cel mult două de pământ, porțiune canonică, de ordinar loc steril, mai au, după fum, una metretă de grăunțe — funurile variază de obicei între 100—200, una țil de lucru și apoi stolele, cari de îngropăciuni se estind dela 1 fl. pân' la 5—6 fl.; dela cununiă 3—4 fl.; botez 20—30 or.

Atâta tot; așa că in parochiile de frunte preotul la an nu are venit curat de 600 fl. Și apoi din suma acesta trebuie să-și țină pentru ducerea economiei fără de cari nu pôte trăi, pentru serviciu câte 3—4 membri, cărora, decât le va socoti și mâncarea, are să le dea mai jumătate din cele 600 fl.; îi mai rămân lui 300 fl., ca din aceia să trăescă, să se îmbrace el, preotăsa și copiii conform pretensiunilor timpului modern; și apoi, decât mai are copii la șoolă și gimnasiu, să-i crească și pe aceia, decât va avé din ce-i creșce?! Să nu amintesc, că pentru a puté sta la nivelul culturai moderne, îi mai trebuieșce erogațiuni pentru cutare carte, studiu de cuprins religios-moral, une-ori două gazete, ca să fiă in curent cu mersul lucrurilor lumesci. Și cu toate acestea, ce se întâmplă?

Bunii noștri Români, auzind, că și peste Meseș sunt preoți, cari numai pe jumătate au și aceste venituri preoțesci, ei nu se uită la calificațiunea preotului, nici nu consideră împrejurarea, că pe când părinții preoților din Sălagiu, crescându-și fiil cu spese enorme pentru cariera preoțescă, au scăpătat materialcesce, încât ajungând preoți, nu-i mai pot ajutoara, pe atunci preoții de peste Meseș, majoritatea cărora fiind „moralisti“ și prin urmare devenind preoți fără atâtea spese, mai adăugându se, că fiă-care preoțind in moșia părinților, neavând nici atâtea pretensiuni, pôte trăi modest și destul de simplu și cu dotațiune mai puțină, — de-odată pentru fiă-oe nimic — destul e și aceea, decât bunădôră te vei sili să nu lași averea bisericeii de proșcă la vre-o câțil va intriganți, — te treșceșce, că Români noștri bun voesc să și lapede legea; nu le trebuie nici un proces, ca să se scotă la ivelă nevinovăția preotului, ori — decât-i de vină preotul, să se canonescă pe calea legii priu superioritatea bisericeii. Și cu toate, că in contra preotului nu pot dovedi nimic, dér lor le place să nu plătescă aci una, aci alta la preot; căci, veđi bine, ei își pot căpăta popă mai lesne, și așa sunt gata să-și lase legea, căci dóră „tot un Christos au și Români neuniți, ca și cei uniți“.

Coresp. „Gaz. Trans.“

Beiuș, 24 Mai 1895.

On. D-le Redactor! Conform promisiunei făcute, vă raporteșce despre a doua alegere de jude secundar și cassar in orășelul nostru.

Țiua de alegere a fost fixată pe 24 Mai n. c. pe *nesciute*, așa că partea cea mai mare din alegători nu au avut scire despre țiua alegerii.

Jude secundar de nou a fost ales Vasile Sferle, fără de contra candidat; ér cassar séu perceptor maghiarul Dr. Papp Gergely.

Alegerea primă a fost anulată la cererea lui Herczfelder și celor de calibrul séu, cu toate că a decurs in cea mai bună ordine.

Acuma și de 3 ori a încheiat președintele alegerii, Beliczay, protocolul, ér după ce argații lui Papp au adus votanți pe partea lor, a început din nou votarea, și așa in urmă ei au învins cu 3 voturi.

Așa s'a finit alegerea de jude secundar și cassar in Beiuș.

X. Y. Q.

Telegrame part. ale „Gaz. Trans.“ *)

Sibiu, 27 Mai. Congresul național bisericesc s'a închis ađi.

Alba-Iulia, 27 Mai. Procesul Scărișorenilor s'a pertractat Sâmbătă la tribunalul de aici. Dintre acușati doi au fost condamnați, doi achitați.

DIVERSE.

O nouă varietate de rose. Cea mai nouă varietate de rosă, ce se cațără, se nu-

*) Sosite aseră după trimiterea foi.

mesce in Anglia „*Crimson Rambler*“. Ea își trage originea din Japonia. Grădinarii englesi afirmă, că rosa „*Rambler*“ este cea mai valoroșă novitate de la aparința rosei „*American Beauty*“ încôce. Noua rosă probabil, că a existat de secol in Japonia, lumea europeană însă a ajuns la cunoscința ei numai in 1890 printr'un Engles. „*Crimson Rambler*“-ul ajunge la o înălțime de 15—20 urme într'o veră. Frunțele îi sunt de verđi deschise și contrastă minunat de colorea roșilă închisă a florilor, o colere, care până acum n'a fost cunoscută la rosele, ce se cațără.

Literatură.

Din Sătmar primim următorul anunț literar, cu rugarea de a-l da publicității: Nu peste mult va eși de sub tipar opul: „*Feldatunk a polgári házassággal szemben*“ (Datorința noastră față cu căsătoria civilă), care pe basa enciclicelor papale, decisiunilor Curiei Romane și a autorităților valoroșe demonstră, ce au de a face in forul intern și estern mai vârșos preoții. L pot folosi însă și advocații. Va cuprinde in sine și renumita „*Instrucțiune*“ a lui Rauscher, precum și cele două legi despre căsătoria civilă. Prețul 1 fl. 59 cr. (cel de librăria va fi 2 fl.), care se pôte trimite atât la autor (Vartolomeu Bagossy ceremoniar episcopesc), cât și la editor (Librăria Ioan Reiser) in Sătmar. — Tot de aici se pôte procura opul didactic: „*Palestina*“ (prețul 30 cr.) — Preoții le pot procura ambele opuri dela auctor.

*

A apărut broșura II din anul III al revistei ilustrate „*Lumea ilustrată*“ cu următorul sumar: In munții apuseni ai Transilvaniei, (cu ilustrațiuni); Cu Dumneđu, poesiă de A. Steuerman; Povestea reșelii, poesiă de Traian Dumitrescu; Uoigăsa, roman de Carol Emil Franzos; Unsfat, poesiă de Emanoil Părăianu; A mea este reșbulnarea, roman de Hall Taine; Amico, novelă (din viața poporului) de Elena O. D. Sevastos-Hétrat; Timpul și Amorul, poesiă de Gheorge din Moldova; Basta și Mihai-Vitezul, conferință ținută la Ateneu in țiua de 15 Ianuar, de Neculai Iorga; Stăpân și slugă, de Leo Tolstoi; Cronică artistică, esposiția artiștilor in viață; Felurimi, Diez și Bemol Andromaca prisonieră, Galanteria etc. Ilustrațiuni: Diligența in Transilvania, Muntele Vulcanul, Móra din Stanița, Piatra din Abrud, Abrudul, † Mitropolitul Dr. Silvestru Morariu Andrievici, Căsătoria pe patul de mörte, tablou de Wil. Pape Primăvara, Mörtea lui Orfeu tablou de E. Lewy, Galanteria.

*

Din „*Biblioteca pentru toți*“, editată de librăria Carol Muller din Bucuresci (Calea Victoriei 53) a apărut volumul al șeselea, intitulat „*Leone șterse*“, o nouă operă a d-lui A. Vlăhuță, conținând novele, cu portretul și iscălitura autorului și o scrisóre de Barbu Delavrancea. Și acest volum costă 30 bani (15 cr.) Din cele 6 volume apărute până acum vedem cu bucuria, că „*Biblioteca pentru toți*“ a d-lui C. Muller publică opere de-o valere reală, urmând din ce in ce mai bine. Abonate 10 numere de-odată costă numai 3 lei, ér 24 de numere (un an) 7 lei. Abonați pe un an vor primi gratis și franco volumul „*Poveste Tristă*“, roman de Fr. Coppée, care costă in librăria 1 leu 50 bani.

*

In tipografia „A. Mureșianu“ din Brașov a apărut: *Povestiri economice* despre grădinărit, economia câmpului, vierit și pădurit, de Ioan Georgescu. O carte foarte folositoare pentru plugari, scrisă in stil ușor de priceput. Cartea are 136 pag. și costă 25 cr. De vândare la tipografia „A. Mureșianu“ in Brașov, și la autorul in Scorei (p. u. Alsó-Porumbák).

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Gregeriu Maior.

Cursul la bursa din Viena.

Din 27 Mai 1895.

Renta ung. de aur 4%	123.30
Renta de corone ung. 4%	99.15
Imp. cail. fer. ung. in aur 4 1/2%	126.15
Imp. cail. fer. ung. in argint 4 1/2%	103.35
Oblig. cail. fer. ung. de ost. I. emis.	125.—
Bonuri rurale ungare 4%	98.30
Bonuri rurale croate-slavone.	98.75
Imp. ung. cu premii	158.50
Losuri pentru reg. Tisei și Segedin.	149.50
Renta de hartie austr.	101.40
Renta de argint austr.	101.40
Renta de aur austr.	123.50
Losuri din 1860	157.—
Actii de ale Bancei austro ungară.	1077.—
Actii de ale Bancei ung. de credit.	464.75
Actii de ale Bancei austr. de credit.	400.—

Napoleonouri.	9.66 1/2
Mărci imperiale germane	59.55
London vista	121.95
Paris vista	48.35—
Rente de corone austr. 4%	101.35
Note italiene.	46.20

Cursul pieței Brașov.

Din 28 Mai 1895.

Bancnote rom. Cump.	9.63	Vënd.	9.66
Argint român. Cump.	9.55	Vënd.	9.60
Napoleon-d'or Cump.	9.64	Vënd.	9.67
Galbeni Cump.	5.78	Vënd.	5.80
Mărci germane Cump.	59.10	Vënd.	—
Ruble rusești Cump.	130.—	Vënd.	—
Lire turcești Cump.	10.90	Vënd.	—
Scris. fonc. Albina 5%	100.25	Vënd.	101.25

Sz. 3383—1895 tkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A brassói kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság, közhirre teszi, hogy az „Albina“ hitelintézet „brassói főktelepe“ végrehajtatonak Metián B. Sora végrehajtást szenvedő elleni 6000 frt. tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a zernesti kir. járásbiróság) területén levő Zernest község határán fekvő és a 1. zernesti 1582 sz. tkvi 1245 hrsz. fkv. 9 frt. 32. zernesti 1582 sz. tkvi 11931 hrsz. fkv. 2 frt. 2. „ „ „ „ 2073 „ „ 37 „ 33. „ „ „ „ 11969 „ „ 14 „ 3. „ „ „ „ 2107 „ „ 11 „ 34. „ „ „ „ 12279/1 „ „ 13 „ 4. „ „ „ „ 2859/3 „ „ 16 „ 35. „ „ „ „ 1102 és 1103 „ „ 400 „ 5. „ „ „ „ 4996 „ „ 4 „ 36. „ „ „ „ 808 és 809 „ „ 217 „ 6. „ „ „ „ 5374/3 „ „ 9 „ 37. „ „ „ „ 1050 „ „ 5 „ 7. „ „ „ „ 5375/1 „ „ 3 „ 38. „ „ „ „ 1104 és 1105 „ „ 85 „ 8. „ „ „ „ 5535 „ „ 4 „ 39. „ „ „ „ 1867 „ „ 20 „ 9. „ „ „ „ 6574 „ „ 67 „ 40. „ „ „ „ 1896, 1897 és 1898 „ „ 49 „ 10. „ „ „ „ 6767 „ „ 22 „ 41. „ „ „ „ 1961 „ „ 28 „ 11. „ „ „ „ 7230 és 7234 „ „ 37 „ 42. „ „ „ „ 2314 és 2315 „ „ 52 „ 12. „ „ „ „ 8239 „ „ 57 „ 43. „ „ „ „ 2521 „ „ 8 „ 13. „ „ „ „ 8672/1 „ „ 15 „ 44. „ „ „ „ 2951 „ „ 2 „ 14. „ „ „ „ 10241 „ „ 42 „ 45. „ „ „ „ 3380 „ „ 6 „ 15. „ „ „ „ 10678/2 „ „ 20 „ 46. „ „ „ „ 4144 és 4240 „ „ 4 „ 16. „ „ „ „ 10739/1 „ „ 56 „ 47. „ „ „ „ 4547 „ „ 13 „ 17. „ „ „ „ 11070 és 11077 „ „ 74 „ 48. „ „ „ „ 5787 „ „ 7 „ 18. „ „ „ „ 6088 „ „ 3 „ 49. „ „ „ „ 5796 „ „ 11 „ 19. „ „ „ „ 7917 „ „ 17 „ 50. „ „ „ „ 6626 „ „ 28 „ 20. „ „ „ „ 725 „ „ 80 „ 51. „ „ „ „ 6686 „ „ 18 „ 21. „ „ „ „ 12466 „ „ 13 „ 52. „ „ „ „ 7366 „ „ 15 „ 22. „ „ „ „ 9820 „ „ 9 „ 53. „ „ „ „ 7571 „ „ 16 „ 23. „ „ „ „ 9961 „ „ 8 „ 54. „ „ „ „ 7610 „ „ 15 „ 24. „ „ „ „ 12160 „ „ 7 „ 55. „ „ „ „ 8116 „ „ 36 „ 25. „ „ „ „ 11534 „ „ 17 „ 56. „ „ „ „ 10065/1 „ „ 25 „ 26. „ „ „ „ 12389 „ „ 2 „ 57. „ „ „ „ 10161 „ „ 10 „ 27. „ „ „ „ 12515 „ „ 13 „ 58. „ „ „ „ 10274 „ „ 10 „ 28. „ „ „ „ 12279/2 „ „ 19 „ 59. „ „ „ „ 10385 „ „ 17 „ 29. „ „ „ „ 1796 „ „ 8 „ 60. „ „ „ „ 13005/1 „ „ 6 „ 30. „ „ „ „ 3182 „ „ 4 „ 61. „ „ „ „ 10220 „ „ 8 frt.

ban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1895 évi Szeptember hó 2-ik esetleg 3-ik napján délelőtt 8 órakor Zernest község házában megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eltoznak adatni.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881: LX. t. cz. 41. §-ában jelzett. árfolyammal számított és az 1881. évi November hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170 §-sa értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Brassóban, 1895. évi május hó I-én.

A brassói kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Sz. 82—1895 végr.

Arverési hirdetmény.

Alólikt bírósági végrehajtó az 1881-ik évi LX. t. cz. 102. §-sa értelmében ezennel közhirre teszi, hogy a brassói kir. járásbiróságnak 4126—893 sz. a. kelt végrehajtást rendelő és a Zernesti kir. járásbiróságnak 348—895 sz. a. kiküldetést tartalmazó végzése folytán Mosoiú Moise és társai javára felső, Alsó Moecs, Porta községek volt ürberés közönsége ellen 2266 frt 66 kr. tőke, ennek 1895. év január hó 16. napjától számítandó 5% kamatai és eddig összesen 39 frt 25 kr. perkoltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bírósággal lefoglalt és 800 becsült ingóságok u. m. 2000 darab fenyőfa nyilvános árverés útján el toznak adatni.

Mely árverésnek a 433—1894 sz. kiküldetést rendelő végzés folytán a helyszínen vagyis Moecs községek határán levő „Barbuletiú“ erdőben leendő eszközzésére 1895-ik évi június hó 27-ik napjának délelőtt 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881-ik évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is elfognak adatni, a netaláni elsőbbségi igénylők pedig felhivatnak, miszerint jogaikat az említett t. cz. 111. és 112. §-a alapján árverezés megkezdéséig érvényesítsék.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881-ik évi LX. t. cz. 108. §-a szerint fizetendő.

Kelt Zernesten, 1895 évi május hó 27-én.

HUSZÁR VILMOS
kir. bírósági végrehajtó.**Tipografia Cărților Bisericesci**

în București

face cunoscut, cumcă a dat cărțile, care până acuma a eșit în editura lui, în deposit la D. W. KRAFFT în Sibiu.

In librăria lui W. KRAFFT în Sibiu**să află următoarele cărți bisericesci**

„cu aprobarea Sântului Sinod al Sântei noastre Biserici autocefale ortodoxe române“, tipărit cu litere latine:

Faptele Sântilor Apostoli, pentru totă Dumineca și Sărbătorea, cu Minologhion seu rânduiala celor 12 luni. . . . . broș. fl. 3.85, leg. fl. 5.65 cr.

Sânta și Dumneđeescă Evangelie a sântilor Evangelisti: Mateiu, Marcu, Luca și Ioan

broș. fl. 5.50, leg. fl. 8.60 „

Evhologiū sau carte de rugăciuni, care cuprinde în sine totă rânduiala bisericescă, ce să cuvine a sēversī preoții la tōte trebuințele religiose ale creștinilor. . . . . broș. fl. 4.40, leg. fl. 6.20 „

Dumneđeescile Liturgii ale Sântilor noștri părinți: Ioan Chrisostom, Vasilie cel mare și Grigorie Teologul. . . . . broș. fl. 2.20, leg. fl. 3.95 „

Mineiul pe fie-care lună în 12 tomuri.

broș. fl. 66.—, leg. fl. 87.— „

Octoich mare, care cuprinde în sine slujba invierei pe opt glasuri. Sē mai numesce și Mângăitoare. . . . . broș. fl. 11.—, leg. fl. 13.50 „

Orologiul (Ceaslovul) mare. broș. fl. 1.93, leg. fl. 3.20 „

Pentecostariul, carele cuprinde în sine slujba ce sē urmēză din sânta și luminata Duminecă a paștelor până la Dumineca tuturor sfinților.

broș. fl. 4.40, leg. fl. 6.20 „

Psaltirea profetului și împăratului David.

broș. fl. 2.75, leg. fl. 4.35 „

Triodul, adecă trei cātări, care cuprinde în sine Servirea dumneđeescă, cu începere dela Dumineca vameșului și a fariseului până la Sânta inviere. . . . . broș. fl. 11.—, leg. fl. 13.50 „

Tipic bisericesc, care cuprinde rēndueła Duminecilor, a sērbătorilor Impărețesci și a Sântilor aleși de preste tot anul. . . . . broș. fl. 1.65, leg. fl. 2.80 „

Aghiazmatar, cuprindețor de mai multe rēndueli și rugăciuni trebuitore creștin. la deosebite împrejurări de viață. . . . . leg. fl. 2.20 „

Prohodul D-lui și Mântuitorului nostru Iisus Christos. . . . . broș. fl. —.55 „

711,1—3

A V I S!

Prenumeratiunile la Gazeta Transilvaniei se potă face și reino ori și când dela 1-ma și 15 a fiă-cărei luni.

Domnii abonati sē binevoiască a arăta în deosebi, când voiesca ca espedarea sē li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se aboneză din nou, sē binevoiască a scrie adresa. lămurit și sē arate și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans.“

Sosirea și plecarea trenurilor în Brașov.**Sosirea trenurilor în Brașov:**

1. Dela Pesta la Brașov:

Trenul de persōne: 8 ore dimineța.
Trenul accel.: 2 ore 9 min. după am.
Trenul mixt: 10 ore 25 minute sēra.
Tr. exp. Român: 5 ore 07 m. dimineța.

2. Dela București la Brașov:

Trenul accel.: 2 ore 18 min. după am.
Trenul mixt: 7 ore 1 minute sēra.
Trenul accel.: 10 ore 37 minute sēra.
Tr. exp. Român: 10 ore 19 m. sēra.

3. Dela Zērnesci la Brașov.

Trenul mixt: 7 ore 36 min. dimineța.
Trenul mixt: 1 ora 29 min. după am.
Trenul mixt: 8 ore 31 min. sēra.

Dela Brașov la Ch.-Oșorheiu.

Trenul de persōne: 3 ore 10 după am.
Trenul mixt: 8 ore 50 minute dimin.
Trenul mixt: 4 ore 50 min. dimin.

Plecarea trenurilor din Braș.

1. Dela Brașov la Pesta

Trenul mixt: 5 ore 8 min. dimineța.
Trenul accel.: 2 ore 45 min. după am.
Trenul de persōne: 7 ore 43 min. sēra.
Tr. expr. Român: 10 ore 19 min. sēra.

2. Dela Brașov la București:

Trenul accel.: 4 ore 59 minute dimin.
Trenul mixt: 11 ore înainte de amēzi.
Trenul accel.: 2 ore 19 min. după am.
Tr. expr. Român: 5 ore 14 m. dimin.

3. Dela Brașov la Zērnesci:

Trenul mixt: 8 ore 35 min. dimineța.
„ „ 4 „ 55 m. după am.
Trenul mixt: 9 ore 15 min. sēra.

4. Dela Ch.-Oșorheiu la Brașov.

Trenul mixt: 8 ore 19 min. dimin.
Trenul de persōne: 1 ora 51 m. d. am.
Trenul mixt: 7 ore 20 min. sēra.

Anunciuri

(inserțiuni și reclame)

Suntă a se adresa subscribe, administratiunii. în casulū pu-

blicării unui anunciu mai mult de odată se face scādēmētū, care cresce cu cātū publicarea se face mai de multe-ori.

„Gazeta Transilvaniei.“